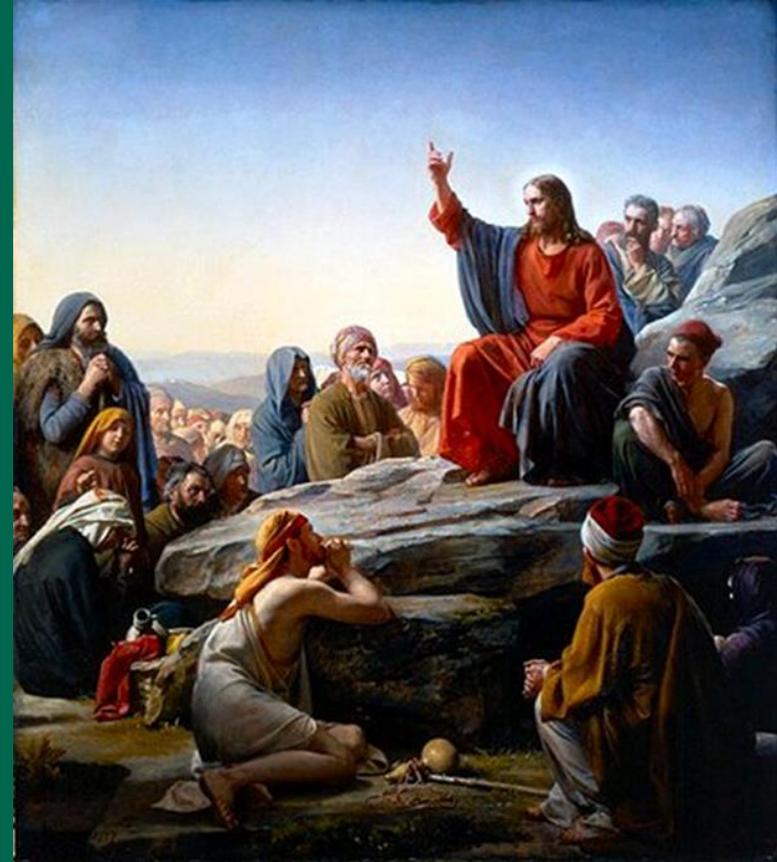

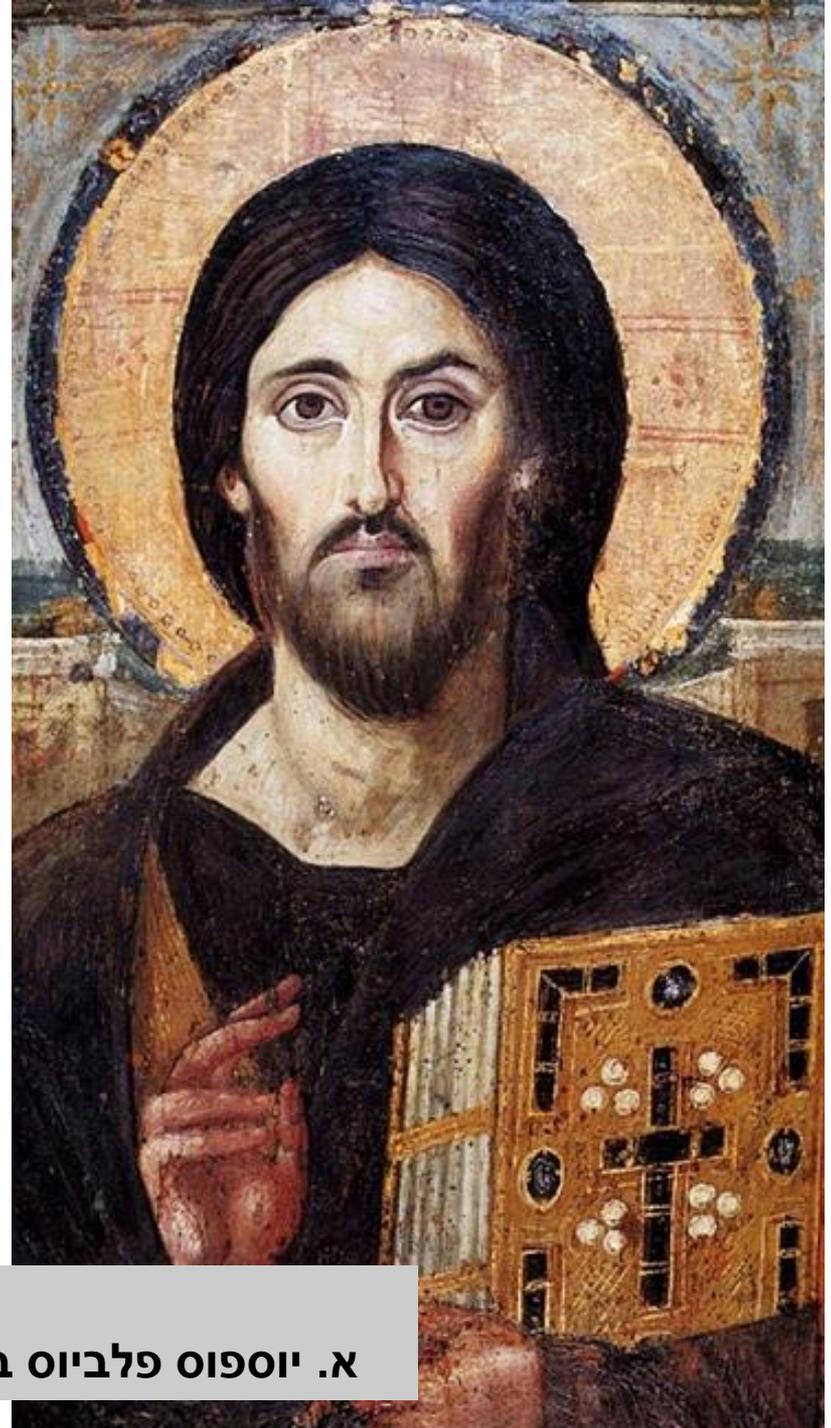
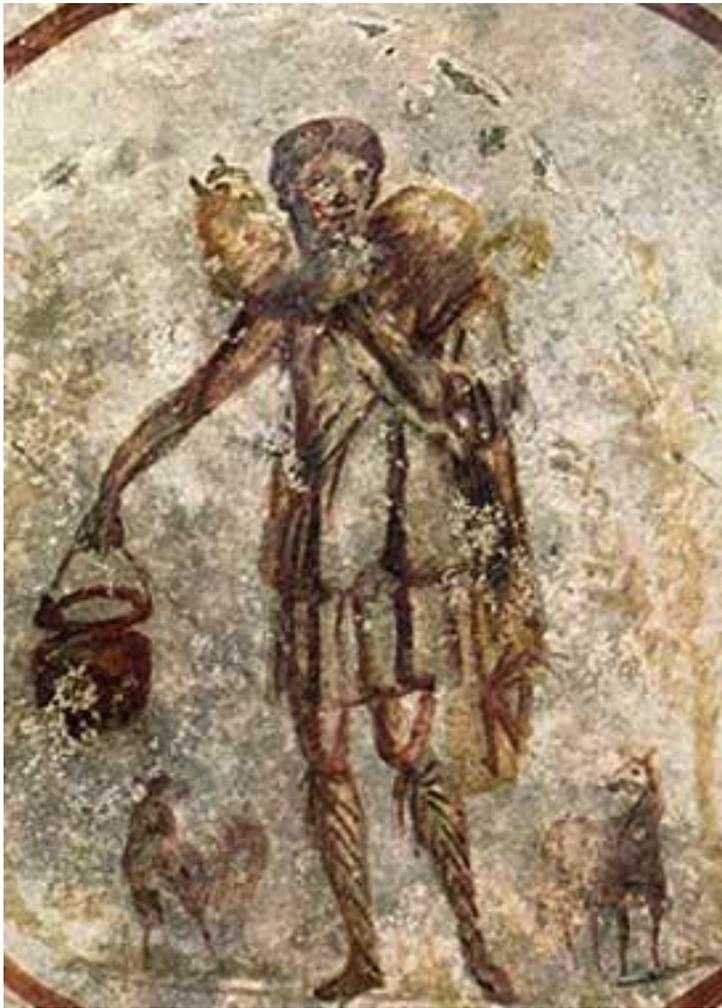
הנצרות

בין אמונה לדת ובין דת לממסד

30-11-2018 יסכה הרני – חיפה

ישוע ההיסטורי
"ואתם מה אומרים? מי אני?" (מתי טו 15)

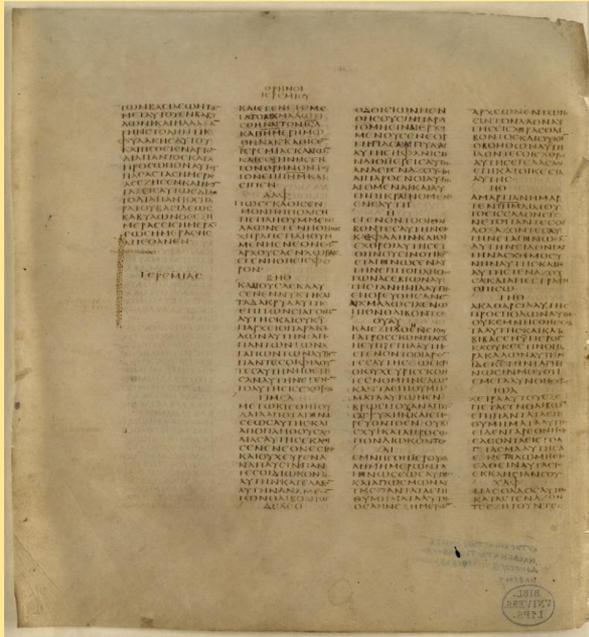
ישוע מחוץ לברית החדשה:
א. יוספוס פלביוס ב. מקורות רומים ג. תלמוד ד. אפוקריפה נוצרית

מבנה הברית החדשה: 27 ספרים

החלק ההיסטורי: 4 בשורות (מתי, מרקוס, לוקס, יוחנן)
וספר מעשי השליחים

החלק התיאולוגי: 21 אגרות (13 מיוחדות לפאולוס)
חזון אחרית הימים: חזון יוחנן (ההתגלות, אפוקליפסה)

Vaticanus

Sinaiticus

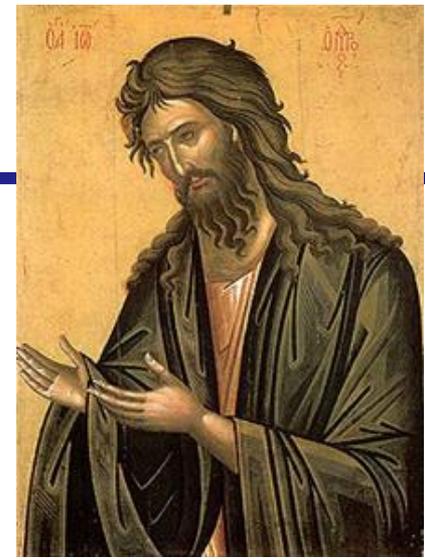
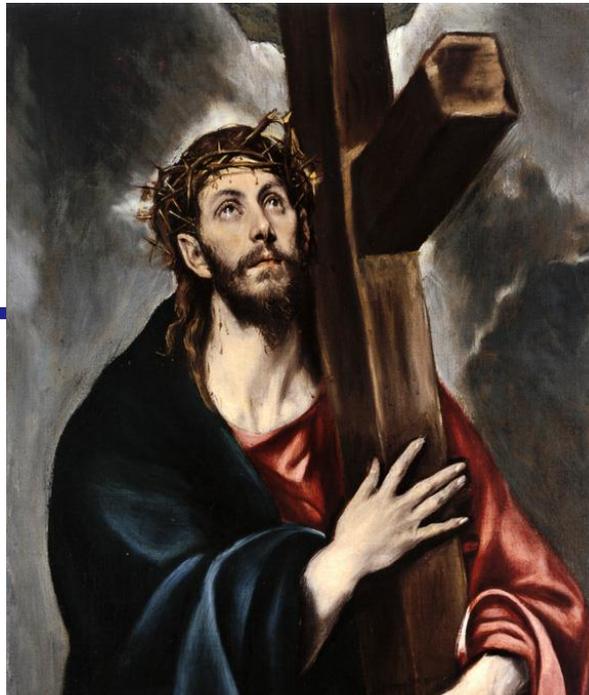

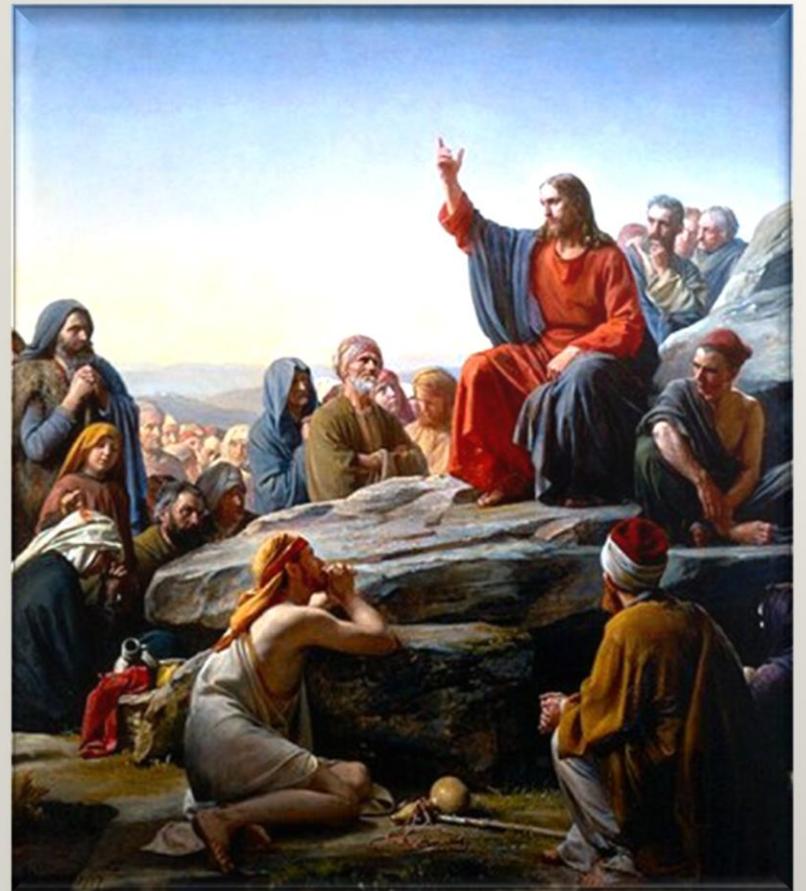
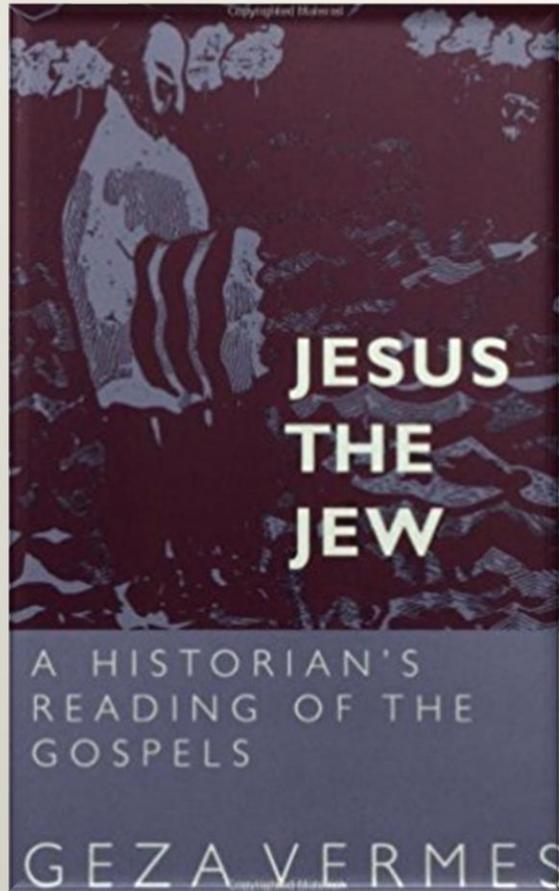
סיפור הבשורה

חיי ישוע:

1. לידה וילדות - 30 שנים
2. שליחות בגליל - 3 שנים
3. השבוע האחרון בירושלים - 6 ימים
4. תחייה ועלייה לשמים - 40 ימים

הטבילה בירדן

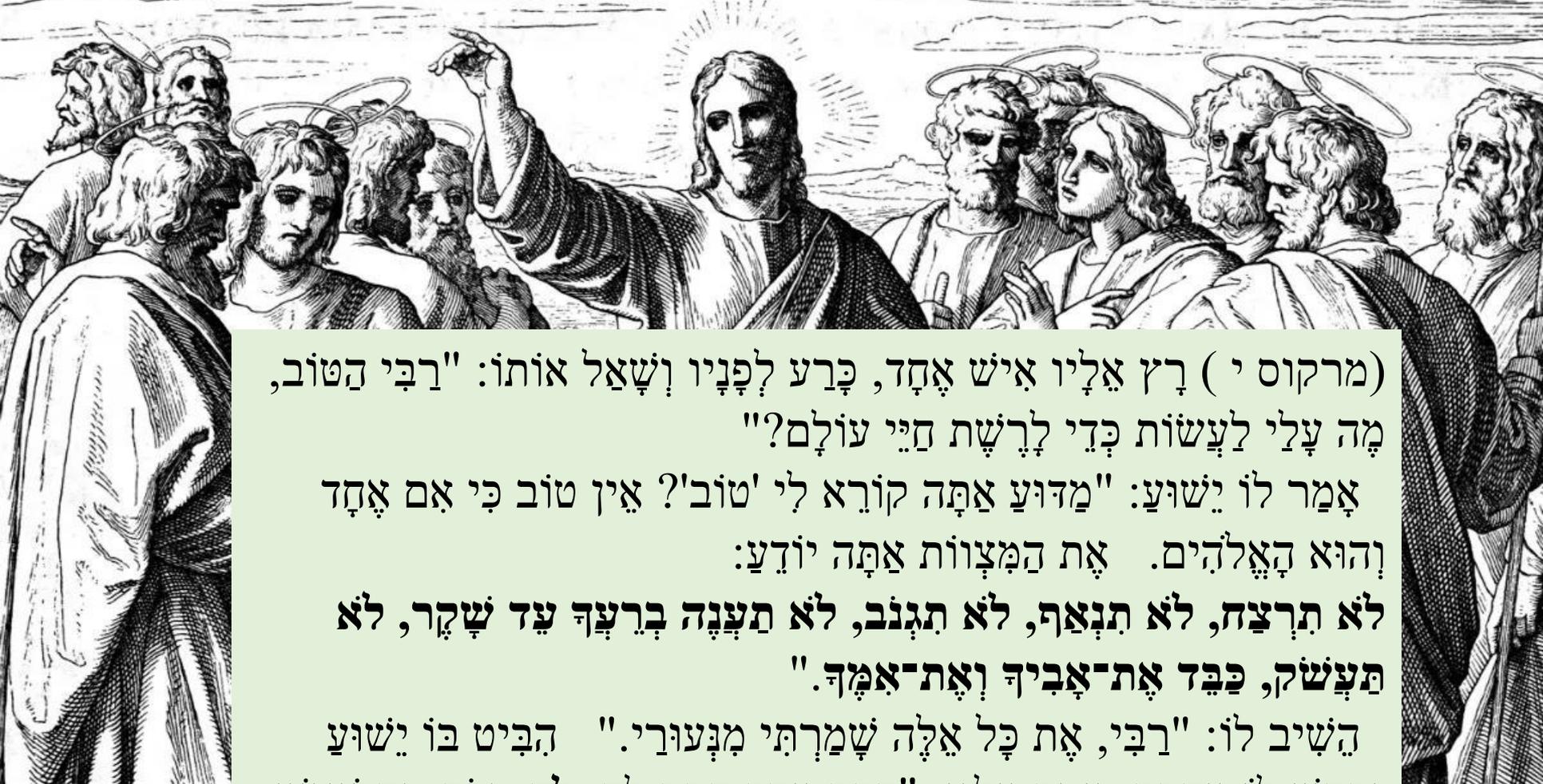

מרקוס ז 14 שאלו אותו הפרושים והסופרים: "מדוע אין תלמידיך נוהגים לפי מסרת הזקנים אלא אוכלים את הלקח בידיים טמאות?"... הוא קרא את הקמון שנית ואמר להם: "הקשיבו אלי פלכם והבינו. 15 אין דבר הנמצא מחוץ לאדם יכול לטמא אותו בהכנסו לתוכו, אלא הדברים היוצאים מתוך האדם הם המטמאים את האדם."

אָמוּ וְאַחֵיו בָּאוּ. הֵם עָמְדוּ בַחוּץ וְשָׁלְחוּ לְקַרְא לּוֹ. אוֹתָהּ
שָׁעָה יָשְׁבוּ סְבִיבוֹ הַמּוֹן עִם וְהֵם אָמְרוּ לוֹ: "הֲנִיָּה אִמָּךְ
וְאַחֵיךָ וְאַחֵיוֹתֶיךָ בַחוּץ. הֵם מְבַקְשִׁים אוֹתָךְ."

(מרקוס י) רץ אליו איש אחד, כרע לפניו ושאל אותו: "רבי הטוב, מה עלי לעשות כדי לרשת חיי עולם?"
אמר לו ישוע: "מדוע אתה קורא לי 'טוב'? אין טוב כי אם אחד והוא האלהים. את המצוות אתה יודע:
לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב, לא תענה ברעך עד שקר, לא תעשק, כבד את-אביך ואת-אמך."
השיב לו: "רבי, את כל אלה שמרתי מנעוריי." הביט בו ישוע ורחש לו אהבה. אמר אליו: "דבר אחד חסר לך. לך מכר מה שיש לך ותן לעניים, ויהיה לך אוצר בשמים; אסר כף בוא ולך אחריי."

29 אמר ישוע: "אמן. אומר אני לכם, אין איש אשר עזב בית או אחים או אחיות או אם או אב או בנים או שדות למעני ולמען הבשורה, 30 שלא יקבל כעת, בזמן הזה, פי מאה: בתיים ואחים ואחיות ואמהות ובנים ושדות, עם רדיפות, ובעולם הבא - חיי עולם.

התלמידים לאחר הצליבה

פאולוס – שאול הטרסי 35 - 67

האגרת הראשונה אל הקורינתיים

הִנֵּה הַיְהוּדִים מְבַקְשִׁים אוֹתוֹת וְהַיּוֹנִים מְחַפְּשִׁים חֲכָמָה, 23
אָבֵל אֲנַחְנוּ מְכַרְיָזִים **מְשִׁיחַ צְלוּב**,
אָבֵן נֶגֶף לַיְהוּדִים וְסִכְלוֹת בְּעֵינֵי הַיּוֹנִים.

אֲחִי, אֲנִי מִזְכִּיר לָכֶם אֶת הַבְּשׂוּרָה שֶׁהִשְׁמַעְתִּי
לָכֶם...

2 בְּאִמְצָעוֹתָהּ אַתֶּם גַּם נוֹשְׁעִים, אִם מִחֲזִיקִים
אַתֶּם בְּדַבָּר שֶׁבִשְׂרָתִי לָכֶם - שָׂאם לֹא כֵן, לִשְׂוֹא
הִיָּתָה אֲמוּנַתְכֶם. 3 מִסְרָתִי לָכֶם בְּרֹאשׁ
וּבְרֹאשׁוֹנָה ... **שֶׁהַמְּשִׁיחַ מֵת בְּעַד חֲטָאֵינוּ**,
לְפִי הַכְּתוּבִים; 4 נִקְבֵּר וְקָם

13 אִם אֵין תַּחֲיִית מִתִּים, גַּם הַמְּשִׁיחַ לֹא קָם.

14 וְאִם הַמְּשִׁיחַ לֹא קָם, הַכְּרָזְתֵּנוּ הֶבֶל וְגַם אֲמוּנַתְכֶם הֶבֶל.

כּוּ וְאַחֲרֵי הַשְּׁבַעִים שָׁנִים
; וּשְׁנַיִם, יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאִין לוֹ;

And after threescore
and two weeks shall
Messiah
be cut off

DANIEL 9-26

ET POST HEBDOMADA

SEXTAGINTA DUAS

OCCIDENTUR CHRISTUS

לֹא-תִמָּס עֲשֵׂה, וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו... וְהוּא תִטָּא-רַבִּים נְשָׂא...

ישעיהו נג

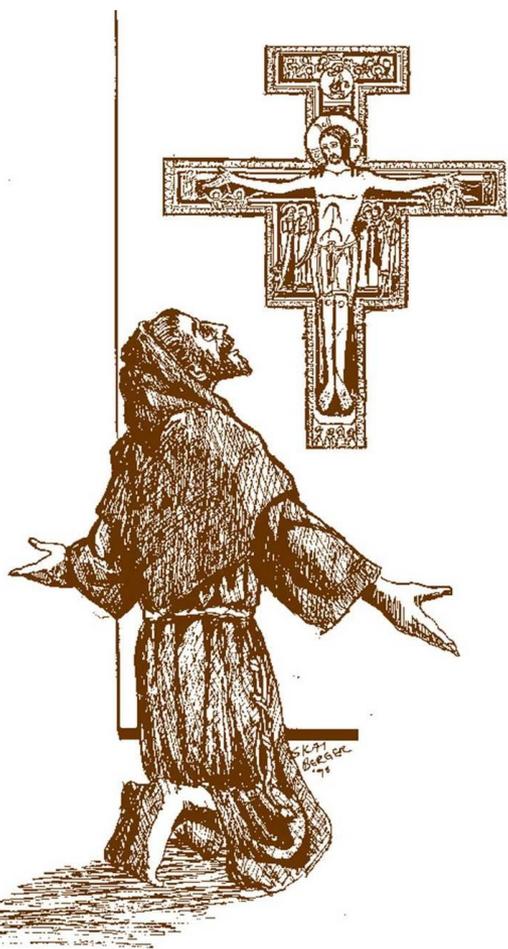
פאולוס - האגרת השניה אל הקורינתים ד

4 הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹר אֶת שְׂכָלָם שֶׁל הַבְּלִתֵי
מֵאֲמִינִים לְבַל יִזְרַח עֲלֵיהֶם אֹר הַבְּשׁוּרָה שֶׁל
כְּבוֹד הַמְּשִׁיחַ אֲשֶׁר הוּא צֶלֶם הָאֱלֹהִים.
5 הָרִי לֹא עַל עֲצָמֵנו אָנוּ מְכַרִּיזִים, אֲלֵא עַל
הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ כְּאֲדוֹן, וְאֵלּוּ עַל עֲצָמֵנו כְּעַל
עַבְדֵיכֶם לְמַעַן יֵשׁוּעַ. 6 הָאֱלֹהִים הָאוֹמֵר "יֹפֵעַ
אֹר מִחֲשָׁךְ" הוּא הַגִּיחַ אֹר בְּלִבֵּנוּ לְהַאִיר דַּעַת
עַל-אֲדוֹת כְּבוֹד אֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּפָנָיו שֶׁל
הַמְּשִׁיחַ.

פאולוס - האגרת אל הפיליפים ב

5 יהא בְּכֶם הַלֵּךְ רוּחַ זֶה אֲשֶׁר הָיָה בַּמָּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ:
6 הוא אֲשֶׁר הָיָה קִיָּם בְּדַמוֹת אֱלֹהִים ...
הָרִיק אֶת עַצְמוֹ, נָטַל דַּמוֹת עֶבֶד וְנִהְיָה כַּבְּנֵי אָדָם;
וּכְאֲשֶׁר הָיָה בְּצוּרְתוֹ כְּאָדָם, 8 הִשְׁפִּיל עַצְמוֹ וְצִיַּת עַד
מָוֹת, עַד מָוֹת בַּצֵּלֵב.
9 עַל כֵּן הִגְבִּיחוּ אֱלֹהִים מְאֹד וְנָתַן לוֹ אֶת הַשֵּׁם הַנִּנְעָלָה עַל
כָּל שֵׁם, 10 לְמַעַן תִּכְרַע בְּשֵׁם יֵשׁוּעַ כָּל בְּרִדָּה, בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ וּמִתַּחַת לָאָרֶץ, 11 וְכָל לְשׁוֹן תּוֹדָה כִּי
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ הוּא הָאֵדוֹן, לְתַפְאֶרֶת אֱלֹהִים הָאָב.

טריאנוס 98–117

התכתבות פליניוס
עם טריאנוס
כיצד לנהוג בנוצרים

תאור הנוצרים:
באספותיהם
"שרים מזמורים למשיח
כמו שמזמרים לאלים"

מכתבים 96-97 בהתכתבות בין טריינוס ופליניוס:

שאלתי אותם אם הם נוצרים. את אלה שהודו בזאת,

חזרתי ושאלתי שוב ופעם שלישית, אם המשיכו להחזיק

באותה דעה, כשאני מאיים עליהם בעונש מוות. אחרי כן

ציוויתי לשלח את המתעקשים (לביצוע העונש), כי

סברתי שבלי להתחשב במה הם מודים חייבים להעניש

תופעה כזאת של סרבנות וקשיות עורף בלתי מתפשרת.

בין אלה שהופיעו לפניי באותה אשמה היו אזרחים

רומיים, ואותם החלטתי להעביר (למשפט) לרומא".

אוזביוס בישוף קיסריה

נוצרים נכונים:

* ישוע דמות אלוהית

• נולד מרוח הקודש

• אין צורך למלא

מצוות

• אמונה בלבד

מושיעה

אוזביוס בישוף קיסריה – מאה רביעית לספירה,

ספר תולדות הכנסייה חלק ג' פרק 26: מינים

(הם נקראו) **אביונים**, בשל דלות השקפותיהם

על המשיח.

* הם חשבו אותו (את ישוע) **לאיש רגיל** אשר

הגיע לדרגת צדיקות אך ורק **על ידי התקדמות**

ופיתוח אופי.

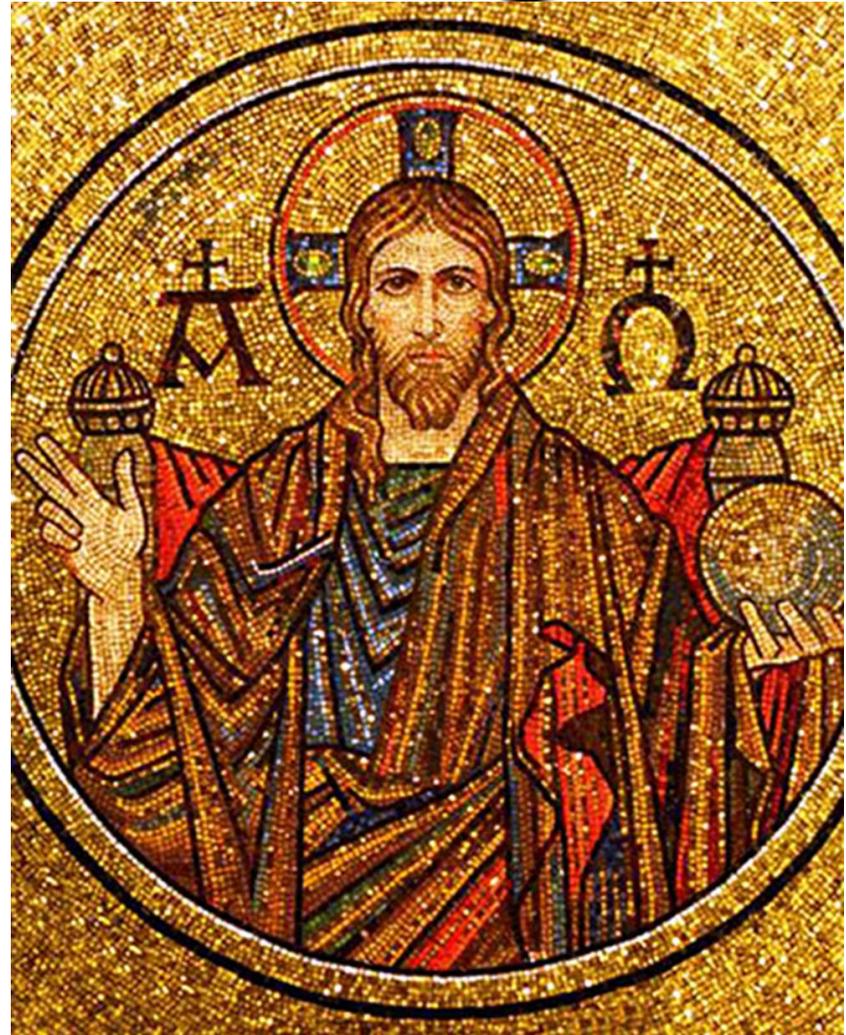
* הם סברו שנולד בדרך הטבע למרים ולבעלה.

* הם היו נחושים ברצונם למלא את מצוות

התורה כולה, ולא חשבו **שרק אמונה במשיח**

ואורח חיים תואם, יש בו לאל ידם להושיעם.

JESUS or CHRIST?

השאלה הכריסטולוגית = איך ישוע הוא כריסטוס?

מה אומר עלי העם - מי אני?

מתי טז 16

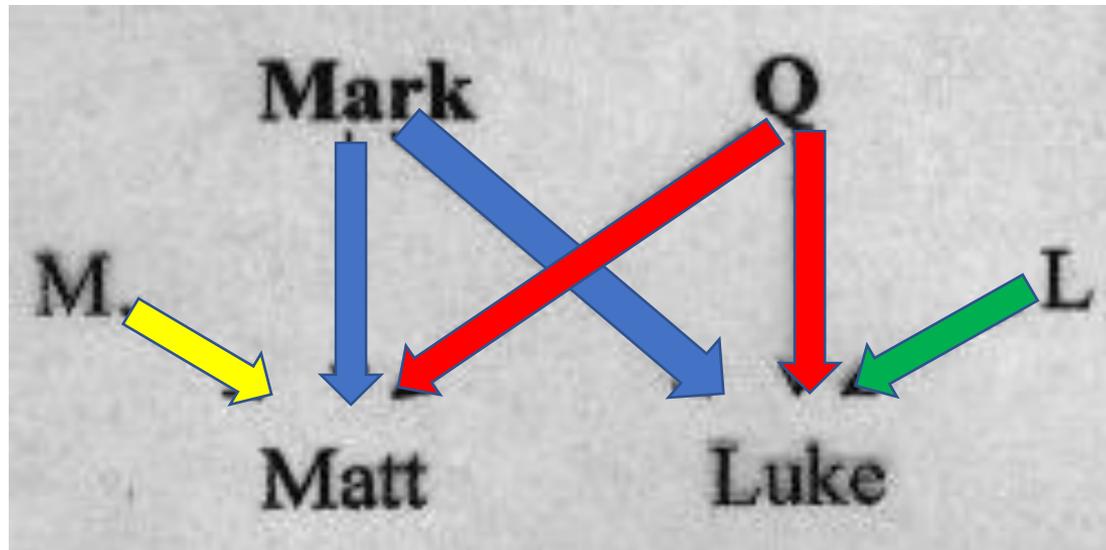
אתה המשיח, בן אלהים חיים

לוקס ט 20

משיח האלהים

מרקוס ח 29

אתה המשיח

זמן כתיבת כתבי הברית החדשה:

אגרות פאולוס שנות 50-60

מרקוס -70, לוקס ומעשי השליחים-80, מתי-85, יוחנן-90-100,

האגרות המאוחרות סביב 130-140.

הפרולוג של ארונגליון ירחנן

א בראשית הָיָה יֵשׁוּעַ

יֵשׁוּעַ הָיָה עִם הָאֱלֹהִים,

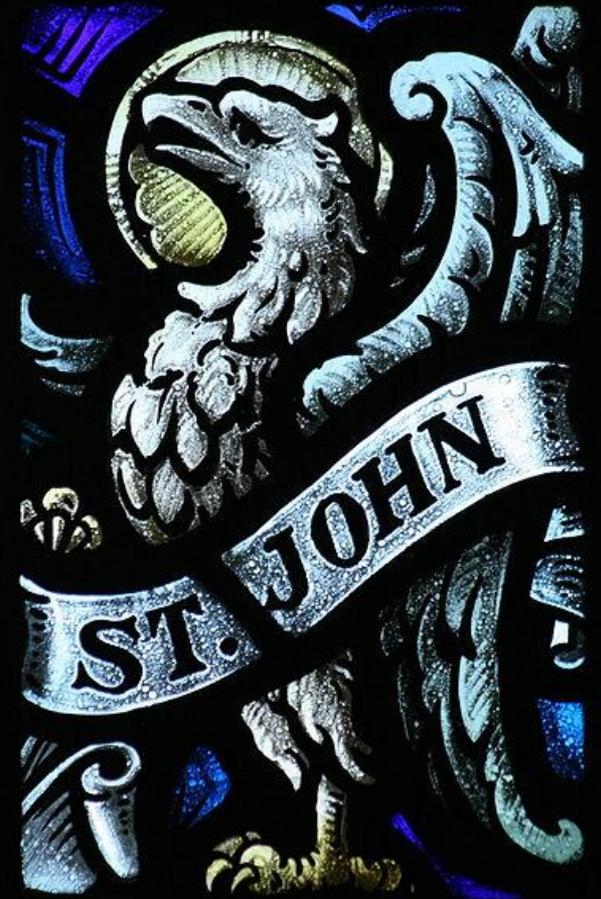
וְאֵלֵהִים הָיָה יֵשׁוּעַ

יֵשׁוּעַ הָיָה בְּרֵאשִׁית עִם

הָאֱלֹהִים.

3 הַכֹּל נִהְיָה עַל-יָדָיו, וּמִבְּלָעָדָיו

לֹא נִהְיָה כֹּל אֲשֶׁר נִהְיָה.

מה מקור הסגידה לישוע?

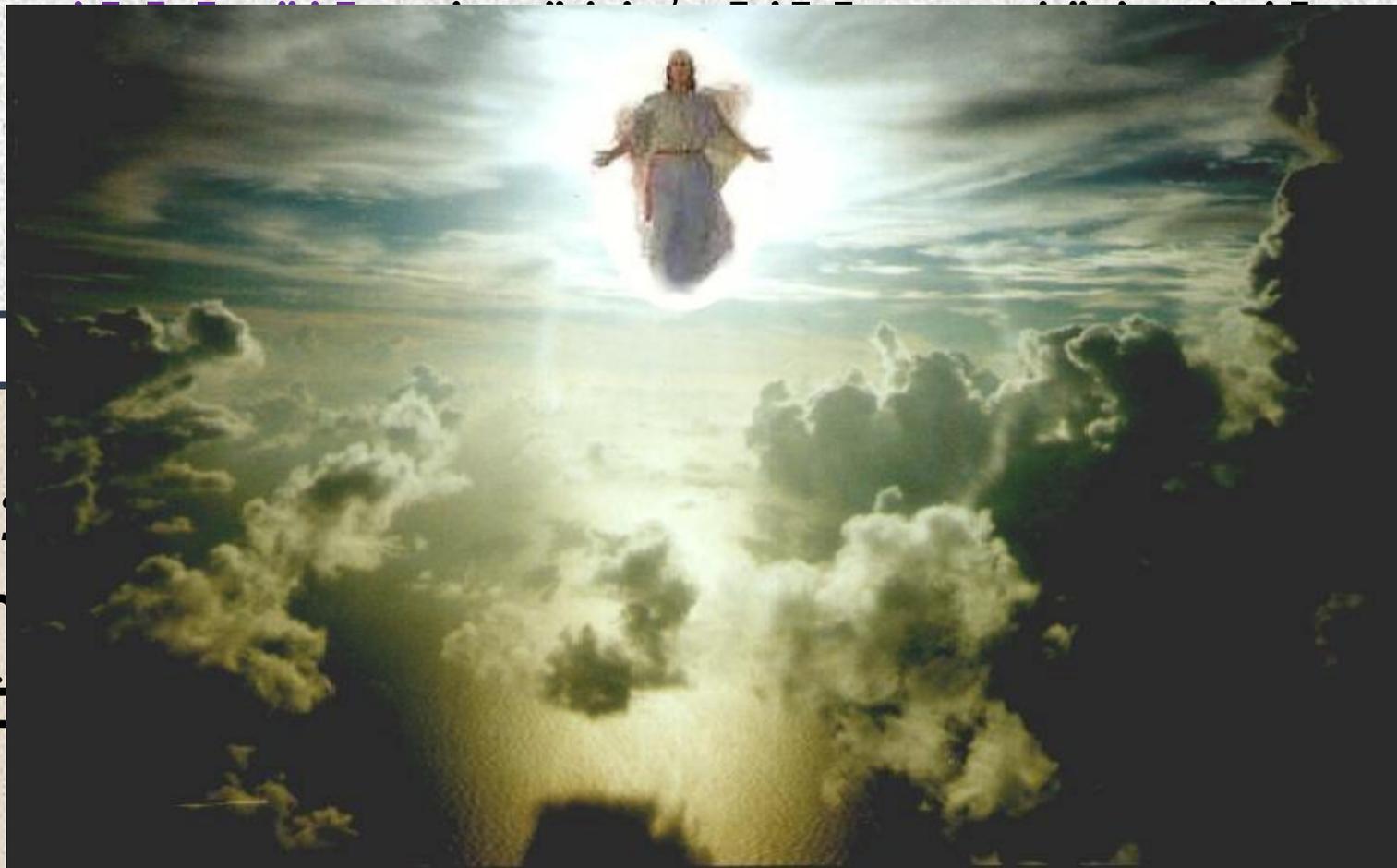
הקהילה היהודית הארץ – ישראלית:
ישוע הוא אדם שנשלה ע"י אלוהים, דמות משיחית
שתחזור ממושבה במרום להביא את הגאולה

מסורות יהודיות קדם נוצריות על שליחים אלוהיים:
הערצת דמויות כמו המלאך מיכאל, חנוך, משה, ה -
"חכמה"

הקהילה הנוכרית הפגנית:
ישוע הוא אדם - אלוה שיחזור ממושבו במרום להביא
את הגאולה

דניאל ז' יג

רוֹאֵה הַיִּתִּי בַחֲזִיוֹנוֹת הַלַּיְלָה, וְהִנֵּה עִם עַנְנֵי הַשָּׁמַיִם

כְּכֹן

הַקֹּר

מרק

קם

על

הוסי

דָּבָר

לָרֶדֶךְ?"

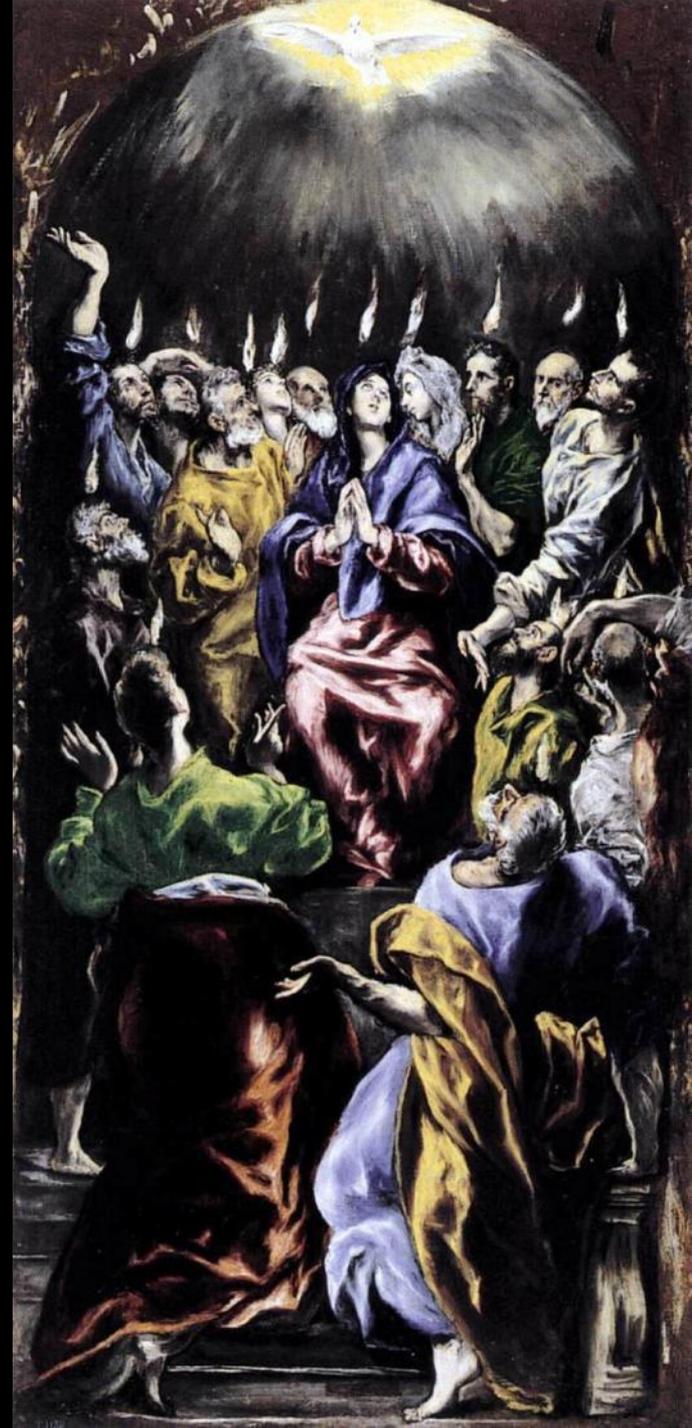
אָמַר יֵשׁוּעַ: "אֲנִי הוּא. וְאַתֶּם תִּרְאוּ אֹת בְּן־הָאָדָם יוֹשֵׁב
לְיָמֶיךָ הַגָּבוּרָה וּבָא עִם עַנְנֵי הַשָּׁמַיִם."

Pentecost פנטקוסט

בְּיוֹם מְלֵאת שִׁבְעַת הַשָּׁבוּעוֹת הָיוּ כָּל־מִן הַיּוֹם. פְּתָאוֹם
הָיָה קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם, כְּקוֹל מִשֵּׁב רֹחַ עֶזְרָה, וְהוּא מָלֵא
אֶת כָּל הַבַּיִת אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בוֹ. אִזְ הוֹפִיעוּ לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם
לְשׁוֹנוֹת כְּלֵהבוֹת אֵשׁ, שֶׁהִתְפָּזְרוּ וַנְּחוּ אַחַת אַחַת עַל כָּל
אֶחָד מֵהֶם. וְכָל־מִן הַיּוֹם הַקֹּדֶשׁ וְהַחֲלוּ לְדַבֵּר
בְּלִשׁוֹנוֹת אַחֲרוֹת כְּפִי שִׁנְתָּנָה לָהֶם הָרוּחַ לְדַבֵּר.

בִּירוּשָׁלַיִם הִתְגֹּרְרוּ יְהוּדִים יְרָאִי אֱלֹהִים מִכָּל עַם וְעַם
אֲשֶׁר תַּחַת הַשָּׁמַיִם. כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע הַקּוֹל הַזֶּה הִתְקַהְלוּ
עִם רַב וְכָל־מִן נְבוֹכֹו, שֶׁכֵּן כָּל אִישׁ שָׁמַע אוֹתָם מְדַבְּרִים
בְּשִׁפְתוֹ שְׁלוֹ. הֵם נִתְמַלְאוּ תִמְהוֹן וּפְלִיאָה וְאָמְרוּ: הֲרִי
כָּל הַמְדַבְּרִים הָאֵלֶּה גְּלִילִיִּים, וְאִיךָ כָּל אֶחָד מֵאֵתְנוּ
שׁוֹמַע בְּשִׁפְת מוֹלְדָתוֹ? פְּרִתִּים אֲנַחְנוּ וּמְדִים, עֵילְמִים
וְתוֹשְׁבֵי אֶרֶם נְהָרִים, תוֹשְׁבֵי יְהוּדָה וְקַפְדוּקְיָה וְפוֹנְטוֹס
וְאַסְיָה, פְּרִיגִיָּה וּפְמִפִּלִיָּה, מְצָרִים וּמְחֻזּוֹת לֹב
הַסְּמוּכִים לְקִירְנָה, תוֹשְׁבֵי רוֹמָא הַמְתְּגֹרְרִים
כָּאן, יְהוּדִים וְגֵרִים, כְּרִתִּיִּים וְעֶרְבִים -- וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ
שׁוֹמְעִים אוֹתָם מְסַפְּרִים בְּלִשׁוֹנוֹתֵינוּ אֶת גְּדֻלוֹת
הָאֱלֹהִים!

(מעשי השליחים ב' 1-11)

קהילת השליחים – "לב אחד ונפש אחת" (?)

"קהל המאמינים הִיה לֵב אֶחָד וְנַפְשׁ אַחַת.

אִישׁ מֵהֶם לֹא אָמַר עַל דְּבַר מִקְנֵינֵינוּ כִּי שְׁלוֹ הוּא, אֶלֶּא
שִׁתְּפִים הָיוּ בְּכָל. הַשְּׁלִיחִים הֶעִידוּ בְּכַח רַב עַל תְּחִיַּת
הָאָדוֹן יֵשׁוּעַ וְחֶסֶד רַב הָיָה עַל כָּלֵם. גַּם לֹא הָיָה בָּהֶם אִישׁ
שָׂרוּי בְּמַחְסוֹר, כִּי כָּל בְּעָלֵי הַשָּׂדוֹת וּבְעָלֵי הַבָּתִּים מָכְרוּ אֶת
נְכֻסֵיהֶם וְהִבִּיאוּ אֶת כֶּסֶף מְחִירָם. הֵם הִנְיִחוּהוּ לְרַגְלֵי
הַשְּׁלִיחִים וּלְכָל אִישׁ נָתַן כְּפִי צָרְכוֹ"

(מעשי השליחים ד' 32-35)

16 בִּינְתִים הֵלְכוּ אַחַד-עֶשֶׂר הַתְּלִמִּידִים לְגָלִיל,
אֶל הַהָר אֲשֶׁר אָמַר לָהֶם יֵשׁוּעַ. 17 כְּשָׂרְאוּ אוֹתוֹ הִשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ...

18 נִגַּשׁ יֵשׁוּעַ לְדַבֵּר אֲתָם וְאָמַר:

"נִתְּנָה לִי כָּל סְמֻכוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. 19

עַל כֵּן לִכּוּ וַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַגּוֹיִים לְתִלְמִידִים,

הַטְּבִילוּ אוֹתָם לַיָּם הָאֵב וְהַבִּן וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ

20 וְלִמְדוּ אוֹתָם לְשֹׁמֵר אֶת כָּל מַה שֶּׁצִּוִּיתִי אֲתֶכֶם.

הִנֵּה אֲתֶכֶם אֲנִי כָּל הַיָּמִים עַד קֵץ הָעוֹלָם."

ועידת השליחים בירושלים – שנת 49

כָּל הַנְּאֻסָּפִים שָׁתְקוּ וְהָטוּ אֶזְנֵן לְבַר-נְבִיא וּלְפָאֻלוֹס אֲשֶׁר סָפְרוּ אֵלָיו.
אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים עָשָׂה אֱלֹהִים עַל-יָדָם בְּקֶרֶב הַגּוֹיִים.

כְּשֶׁגָּמְרוּ לְסַפֵּר הַגִּיב יַעֲקֹב וְאָמַר: "אֲנָשִׁים אַחִים, שִׁמְעוּ אֵלַי. שִׁמְעוּן -
פֶּטְרוֹס סָפַר כִּיצַד לְרֵאשׁוֹנָה פָּקַד אֱלֹהִים אֶת הַגּוֹיִים לְקַחַת מִקֶּרְבָּם עִם
לְשֵׁמוֹ. וְלִזְאת מִסְכִּימִים דְּבַרֵי הַנְּבִיאִים..."

**עַל כֵּן אֲנִי פּוֹסֵק שֶׁלֹּא לְהַקְשׁוֹת עַל אוֹתָם אֲנָשִׁים מִן הַגּוֹיִים אֲשֶׁר
שָׁבִים אֶל אֱלֹהִים, אֲלֵא לְכַתֵּב אֲלֵיהֶם לְהַמְנִיעַ מִטְּמְאוֹת אֱלִילִים
וּמִזְנוֹת, מִבָּשָׂר הַנְּחַנְקָה וּמִן הַדָּם."**

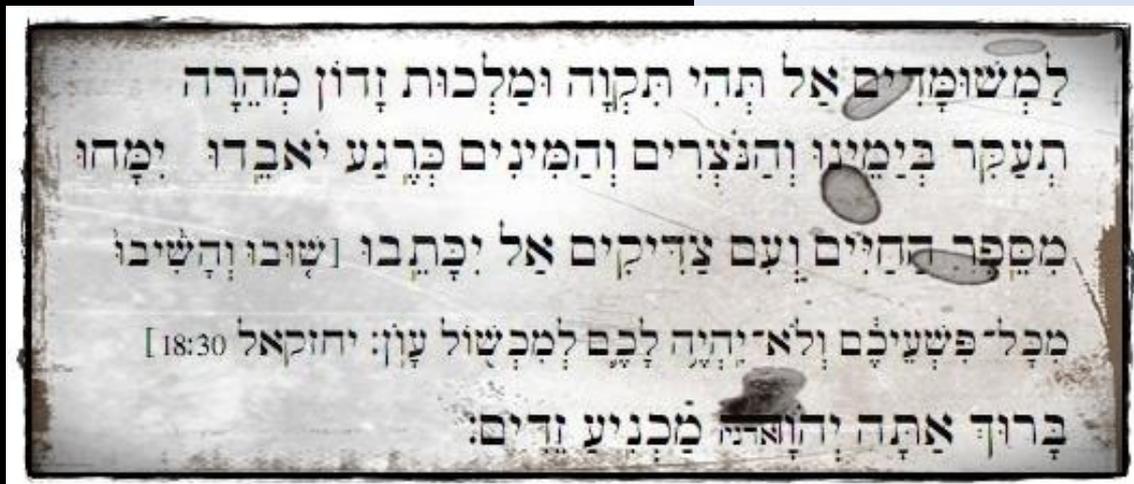
(מעשי השליחים ט"ו 1-20)

ברכת המינים – שלהי המאה ה-1

ולמלשינים אל תהי תקוה,
וכל המינים כרגע יאבדו,
וכל אויבי עמך מהרה יכרתו,
והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם
ותשפילם ותכניעם במהרה בימינו.
ברוך אתה ה' שובר אויבים ומכניע זדים.

(סידור, רינת ישראל)

المستور

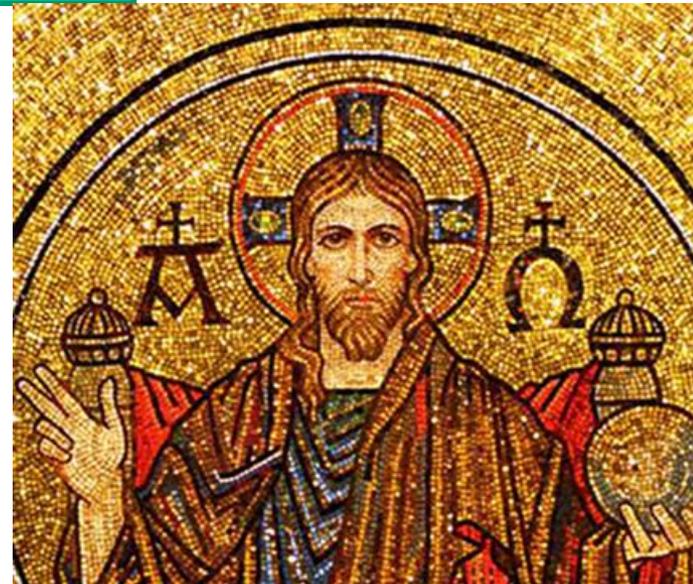
المقدس

НА ПЯКОИ КМЪЖ

ПРОТН С'НОДЪ

بعد محمد السيد المثلث

ו (אני מאמין) באדון אחד, ישוע המשיח,
בן יחיד לאלוהים,

אני מאמין / קרדו -נוסח ועידת ניקיאה

אני מאמין באלוהים אחד, האב הכול יכול, בורא שמיים וארץ,
כל הגלוי וכל הסמוי.

ובאדון אחד, ישוע המשיח, בן יחיד לאלוהים,

אשר נולד מן האב לפני כל הדורות.

אל מאל, אור מאור, אל אמת מאל אמת.

לא נברא כי אם מולד;

עצמו עצם האב ועל ידו נעשה הכל,

בעבורנו, בני האדם, ולמען ישענו ירד מן השמיים; ובמעשה רוח הקודש,
נולד ממרים הבתולה והיה לאדם. נצלב למעננו, סבל בימי פונטיוס פילאטוס,
ונקבר. ביום השלישי קם לתחייה ככתוב, ועלה השמימה, והוא יושב לימין
האב. וישוב בהוד לשפוט את החיים ואת המתים ולא יהיה קץ למלכותו. ...

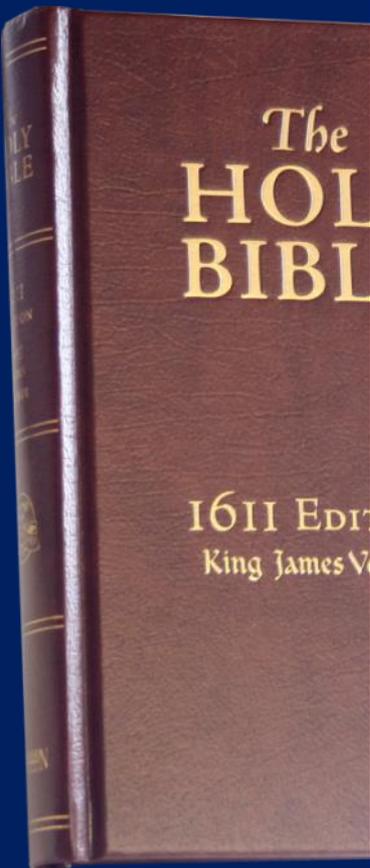
אמן.

ועידת כלקדון:

אנחנו מצהירים (confess)

- ... בן אחד, אדוננו ישוע כריסטוס.
- המושלם בטבעו האלוהי והמושלם בטבעו האנושי,
- אלוהים אמת ואדם אמת,
- עם נשמה בעלת תבונה וגוף
- מאותה מהות – כמהות האב לפי הטבע האלוהי,
- ומאותה מהות כמונו לפי הטבע האנושי,
- כמונו בכל רק בלא חטא

"התלמוד" הנוצרי: כתבי אבות הכנסייה

מאה 2

יוסטינוס מרטיר (יווני)

מאה 3

אוריגנס (יווני)

טרטוליאנוס (לטיני)

מאה 4 ו-5

אוסביוס מקיסריה

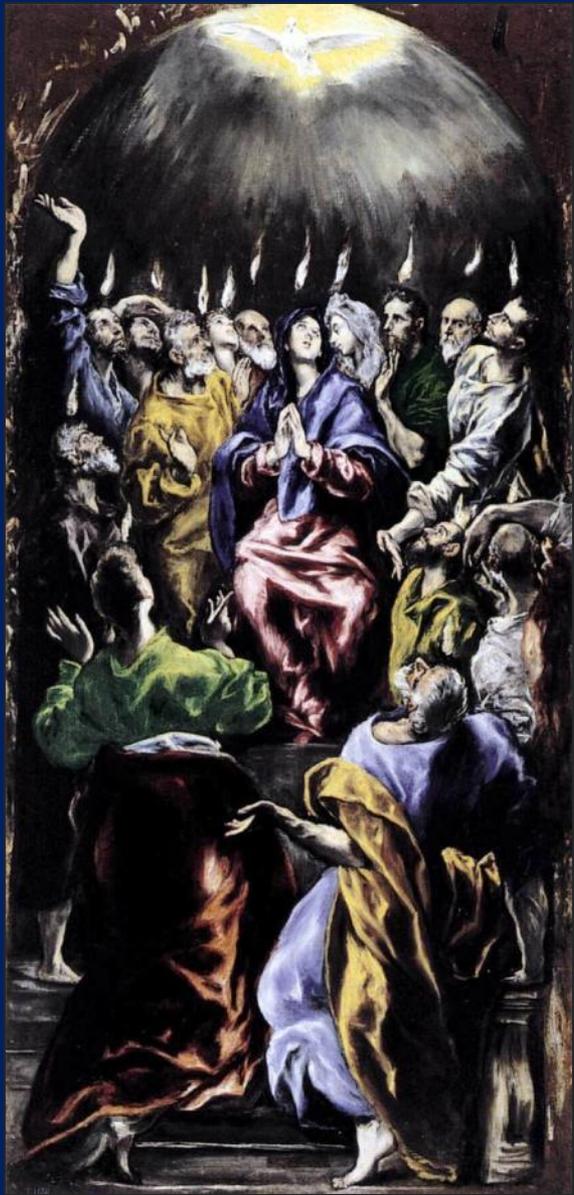
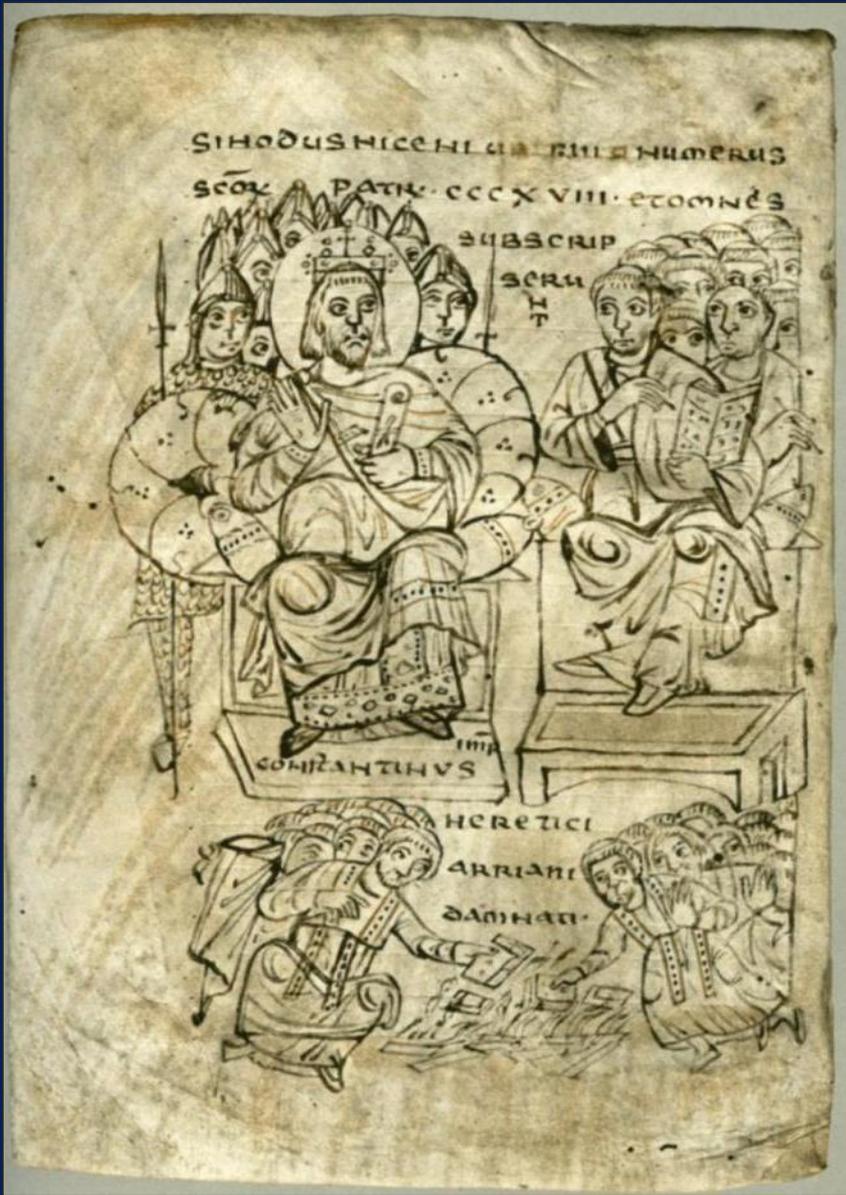
הירונימוס (לטיני)

אוגוסטינוס מהיפו (לטיני)

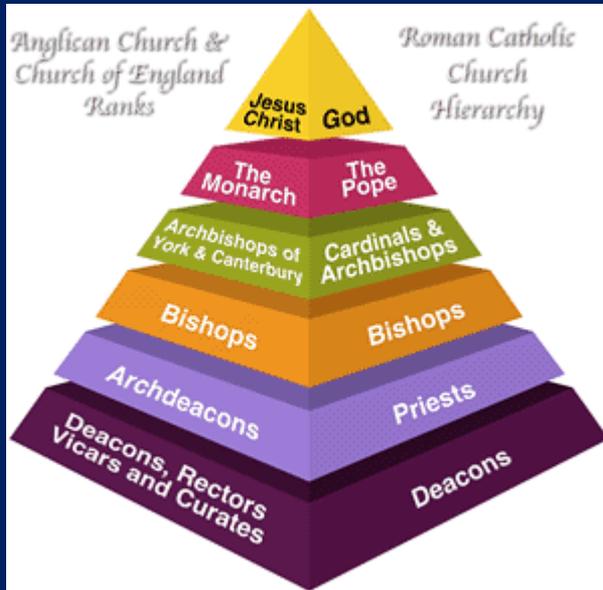
המאה ה-5 עד המאה ה-8

גרגוריוס הגדול (לטיני)

יוחנן מדמשק (יווני)

גיבוש ההיררכיה ותפקידי הכהונה

פרובינציה

ארכיבישוף

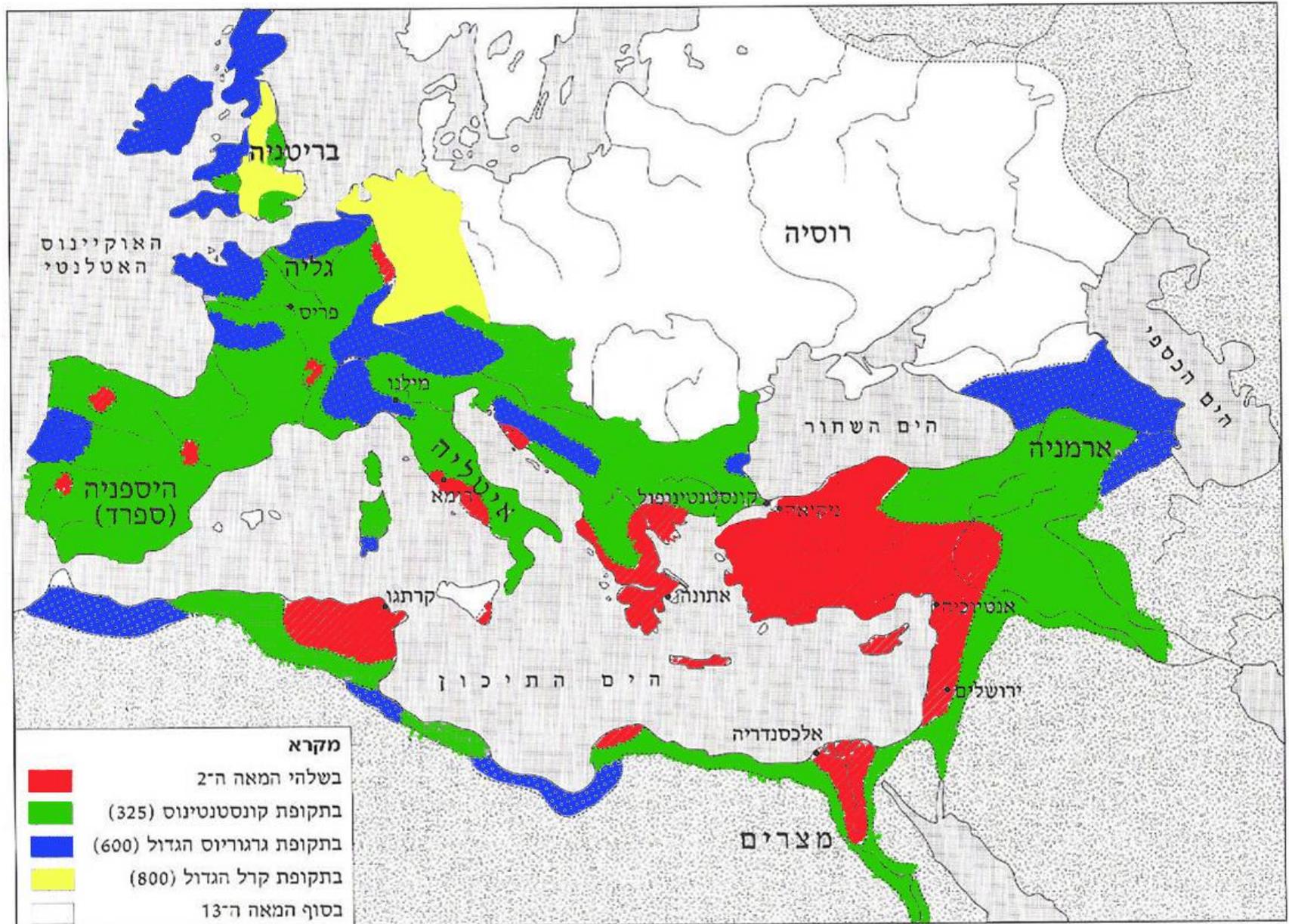
דיוקסיה

בישוף [אפיסקופוס], (קתדרלה)

כומר [פרסביטרוס]

(דיאקון)

קונסטנטינוס הגדול 306 - 337

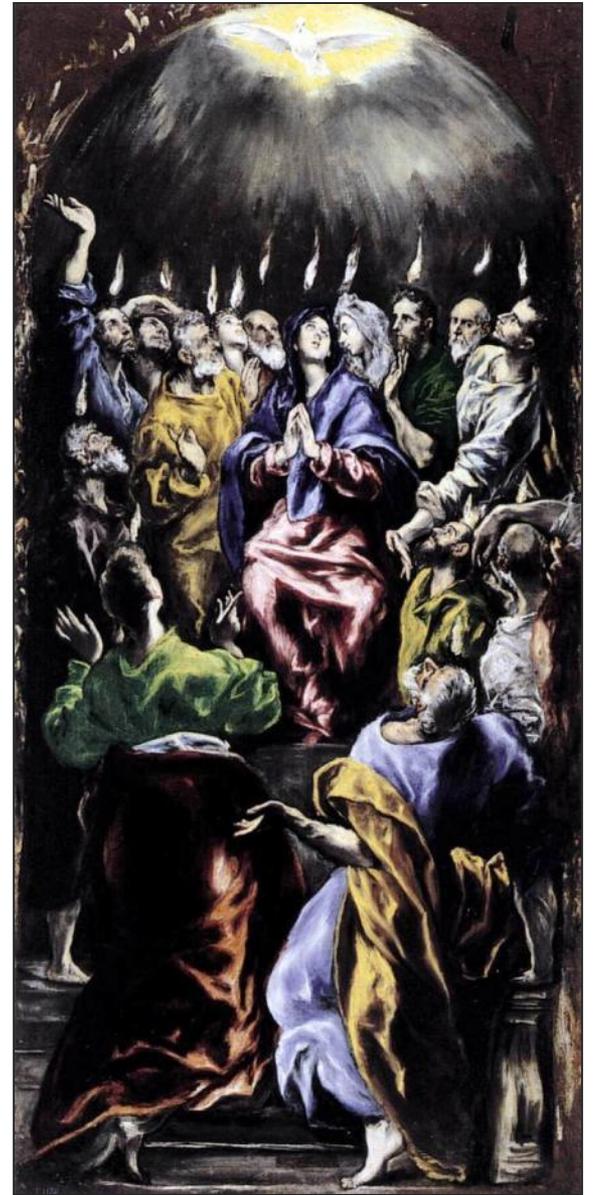
מדת נרדפת לדת האימפריה

- 303 – דיוקלטיאנוס מתחיל את "הרדיפה הגדולה"
- 312 – קונסטנטינוס ה-1 מנצח בקרב על גשר המולוויוס
- 313 – אדיקט מילאנו – הנצרות הופכת לדת מותרת
- 324 – קונסטנטינוס ה-1 הוא השליט היחיד של כל האימפריה ← הנצרות הופכת לדת מועדפת
- בימי היורשים של קונסטנטינוס – הנצרות הופכת בהדרגה לדת הדומיננטית
- 380 – הקיסר תיאודוסיוס ה-1 (הגדול) מכריז על הנצרות כדת הרשמית של האימפריה

הוועידות הכנסייתיות האקומניות

- התכנסויות של בכירי הכנסייה (בישופים)
- ניסוח דוגמות (dogma) – עיקרי אמונה מחייבים !
- ← **אורתודוקסיה** ('אמונה ישרה')
- לעומת
- מינות** (הרזיה, heresy, בחירה שאינה נכונה)

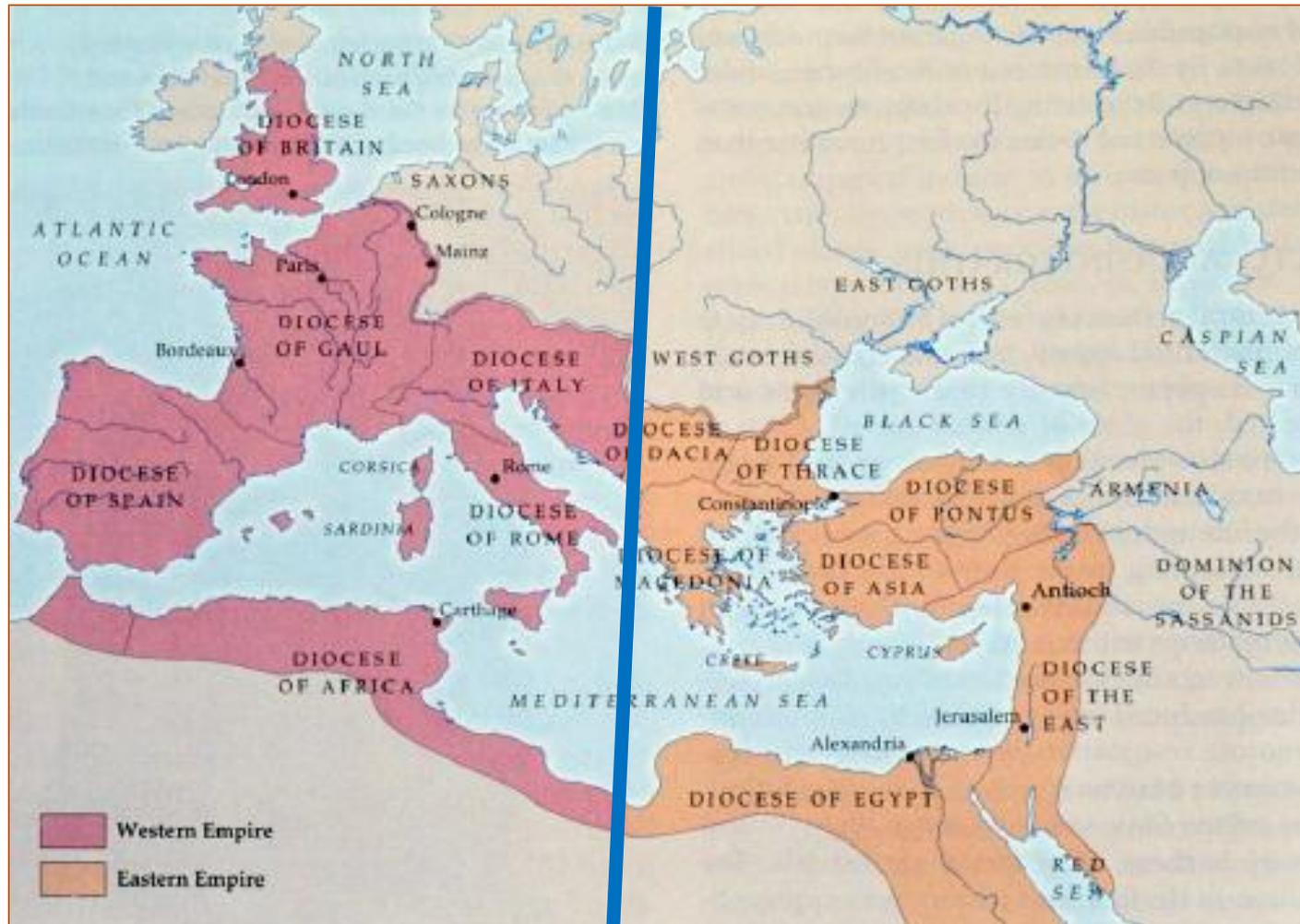
שלוש המאות הראשונות של הנצרות: בין אמונה לדת, בין דת לממסד

337-313	313-200	200-150	150-50	50-33	33-1
קונסטנטינוס ה-1 ("הגדול")					ישוע מנצרת
התעצמות פוליטית וכלכלית, רדיפת נוצרים	התפשטות מהירה	משברים פנימיים, התמסדות	פנייה לגויים וביטול המצוות	כתה יהודית משיחית שומרת מצוות	
דת מוכרת ונתמכת ע"י השלטון	רדיפות מצד האימפריה הרומית	רדיפות מצד האימפריה הרומית	רדיפות מצד האימפריה הרומית	רדיפות מצד היהודים	

פאולוס

נצרות מזרחית / נצרות מערבית

Disciples of Christ
and other renewal
movements
19th century

WESTERN
CATHOLIC
CHURCH

Reformed
16th century

Baptists
16th century

Anglicans
16th century

Methodists
18th century

Lutherans
16th century

Old Catholics
18th-19th centuries

EASTERN
ORTHODOX
CHURCH

Armenians

PRE-CHALCOEDONIANS

Copts

Ethiopians

Syrians

טקיטוס, ספרי השנים

"למען מחות שמועה זאת, טפל נירון אשמה על אנשים, שהיו שנואים בשל שיקוציהם וכונו בפּי ההמון כריסטיאנים, וייסרם בעינויים מחוכמים שבמחוכמים.

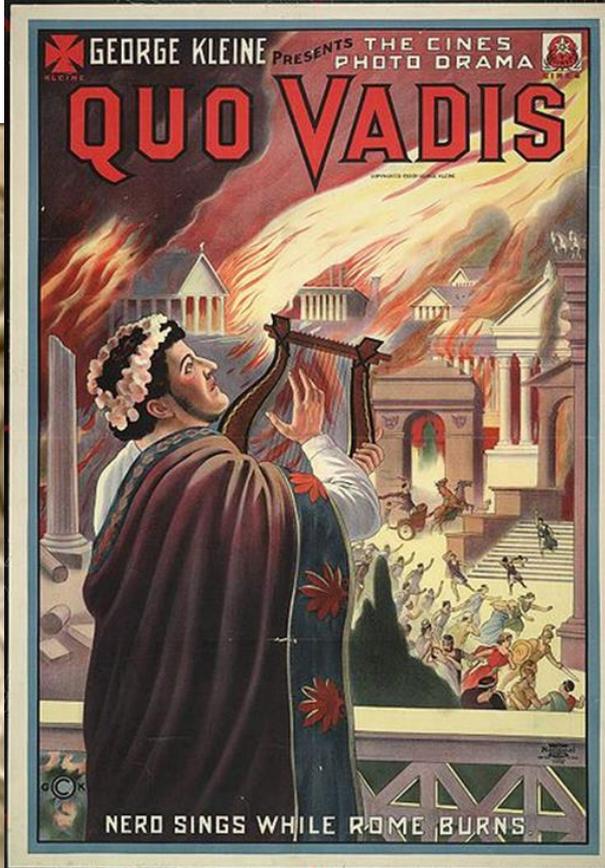
אבי השם כריסטיאנים היה כריסטוס, אשר בימי שלטונו של טיבריוס הוציאו להורג הנציב פונטיוס פילאטוס.

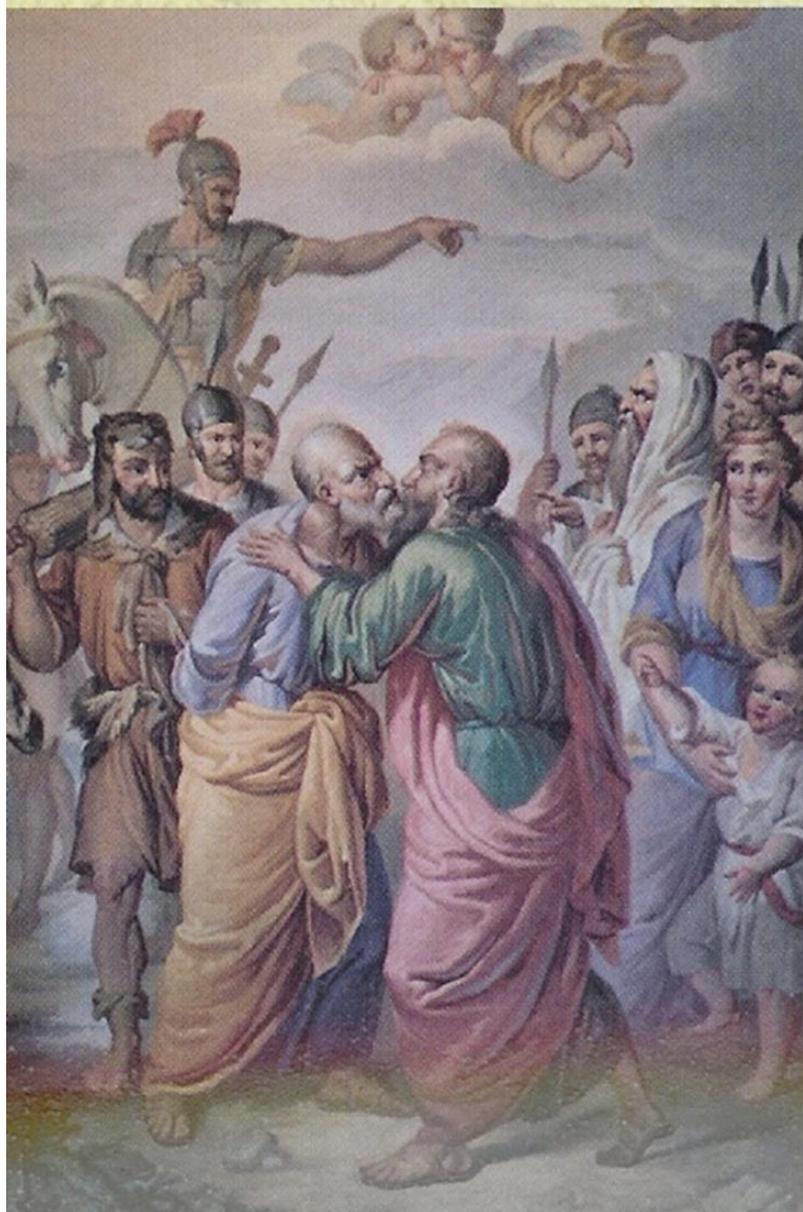
אמונה תפלה משחיתה זו דוכאה לשעה וחזרה ופרצה לא רק ביהודה, זו מקור הרעה, אלא אף ברומא, אשר אליה נוהר מכל עבר ובה רווח כל דבר אימים וכל דבר בושת.

הרדיפה הראשונה
בתולדות הכנסייה:

נירון הקיסר
68 – 54

דומיטיאנוס 81 - 96

• כתיבת ספר ההתגלות / האפוקליפסה

חזון יוחנן ז'

אַחֲרַי כֵּן רָאִיתִי וְהִנֵּה הֶמּוֹן רַב ...
עוֹמְדִים לְפָנַי הַכֹּסֵא וְלְפָנַי הַשָּׁה
כְּשֶׁהֵם לְבוֹשִׁים גְּלִימוֹת לְבָנוֹת
וְכַפּוֹת תְּמָרִים בְּיַדֵּיהֶם
... אֵלֶּה הֵם הַבָּאִים מִן הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה.

הֵם כְּבָסוּ אֶת גְּלִימוֹתֵיהֶם
וְהִלְבִּינוּ אוֹתָן בְּדָם הַשָּׁה.

צעדת המרטיירים

(הרדיפה
השביעית)

הראשון שהגה
תכנית לחסל את
הנוצרים
באימפריה

דקיוס

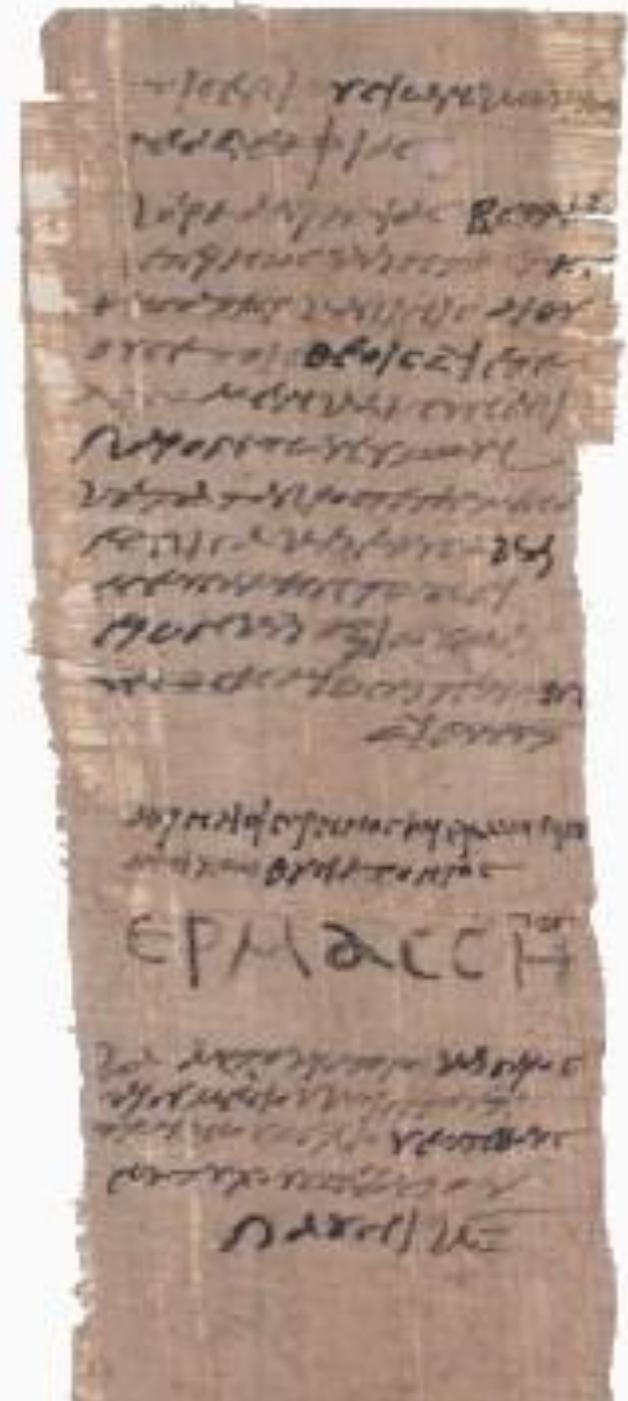
251 - 241

זימון כל נתיני
האימפריה
מול ועדות
להקרבת קרבנות
ליופיטר,
וחלוקת תעודת
אישור (ליבלוס)

מותו, שנה וחצי לאחר תחילת הרדיפה – הציל את הנוצרים

A Libellus of the Decian Persecution (A.D. 250)

לממונים על הקרבת הקרבנות מאורליה
כאריס מהכפר תאדלפיה.
מאז ומעולם הקרבתי קרבנות ונהגתי
בחסידות כלפי האלים, וגם עתה
בנוכחותם, כמצווה, ניסכתי נסך והקרבתי
קרבן וטעמתי מבשר הקרבנות ואני
מבקשת מכם לחתום לי למטה. היו שלום.
אנחנו אורליוס טריאנוס ואורליוס הרצאס
ראינו אותך מקריבה.
אני הרמאס, מאשר.
שנה א' לאימפרטור קיסר
גאיוס מסיוס קווינטוס טריאנוס דקיוס

דיוקלטיאנוס 284 - 303

- Gallic Empire
- Roman Empire
- Palmyrene Empire

יוחנן ג 16

כִּי כֹה אָהַב אֱלֹהִים אֶת הָעוֹלָם

FOR GOD
SO LOVED
THE WORLD
THAT HE
GAVE HIS
ONLY BEGOTTEN SON
THAT
WHOSOEVER
BELIEVETH
IN HIM
SHOULD NOT
PERISH
BUT HAVE
ETERNAL
LIFE
JOHN 3:16

'בואו בְּרוּכֵי אָבִי וְרִשׁוּ אֶת הַמַּלְכוּת הַמּוּכְנָה לָכֶם מֵאִזְ הַיּוֹסֵד תְּבַל, 35

כִּי רָעִב הָיִיתִי וּנְתַתֶּם לִי לֶאֱכֹל,

צָמֵא הָיִיתִי וְהִשְׁקִיתֶם אוֹתִי,

עוֹבֵר אֶרֶח הָיִיתִי וְאַסְפַּתֶּם אוֹתִי,

36 עָרוֹם - וְהִלְבַּשְׁתֶּם אוֹתִי,

חוֹלָה הָיִיתִי וּבְקִרְתֶּם אוֹתִי,

בְּמֵאָסָר הָיִיתִי וּבָאתֶם אֵלַי'.

37 יֵעָנוּ הַצְּדִיקִים וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו,

'אֲדוֹנָנוּ, מָתִי רָאִינוּ אוֹתְךָ רָעֵב וְהֶאֱכַלְנוּ אוֹתְךָ, אוֹ צָמֵא
וְהִשְׁקִינוּ אוֹתְךָ? 38 מָתִי רָאִינוּךָ עוֹבֵר אֶרֶץ וְאָסְפָנוּ אוֹתְךָ, אוֹ
עָרוֹם וְהִלְבַּשְׁנוּ אוֹתְךָ? 39 וּמָתִי רָאִינוּ אוֹתְךָ חוֹלָה אוֹ בְּמֵאָסָר
וּבָאנוּ אֵלֶיךָ?'

40 יָשִׁיב הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לָהֶם, 'אָמֵן, אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם,

מָה שֶׁעֲשִׂיתֶם לְאַחַד מֵאֵחָי הַקְּטָנִים הֲאֵלֶּה לִּי עֲשִׂיתֶם!'

מתי כה 34 - 40

40 יָשִׁיב הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לָהֶם, 'אָמֵן, אֹמֵר אָנִי לָכֶם,
מָה תַעֲשִׂיתֶם לְאַחַד מֵאֵחֵי הַקְּטָנִים הָאֵלֶּה לִּי עֲשִׂיתֶם!'

מתי כה 34 - 40

אַחֲרַי כֵּן יֹאמֶר אֶל הַנְּצֻבִים לְשִׂמְאֵלוֹ,

'לְכוּ מִמֶּנִּי, אֲרוּרִים, אֶל אִשׁ עוֹלָם הַמוֹכֶנֶה לְשָׁטָן וּלְמַלְאָכָיו,

42 פִּי רָעַב הָיִיתִי וְלֹא נָתַתֶּם לִי לֶאֱכֹל,

צָמֵא הָיִיתִי וְלֹא הִשְׁקִיתֶם אוֹתִי,

43 עוֹבֵר אֶרַח הָיִיתִי וְלֹא אָסַפְתֶּם אוֹתִי,

עָרוֹם - וְלֹא הִלְבַּשְׁתֶּם אוֹתִי,

חוֹלָה וּבְמֵאָסָר - וְלֹא בִקְרַתֶּם אוֹתִי.'

44 יָשִׁיבוּ גַם הֵם וַיֹּאמְרוּ, 'אֲדוֹנָנוּ, מָתִי רָאִינוּ אוֹתְךָ רָעַב אוֹ צָמֵא אוֹ עוֹבֵר

אֶרַח אוֹ עָרוֹם אוֹ חוֹלָה אוֹ בְּמֵאָסָר וְלֹא שִׁרְתָּנוּ אוֹתְךָ?' 45 אִזּוֹ יַעֲנֶה לָהֶם

וַיֹּאמֶר, 'אָמֵן, אוֹמֵר אָנִי לָכֶם, מַה נְּשָׂא עֲשִׂיתֶם לְאַחַד מִן הַקְּטַנִּים הָאֵלֶּה

גַּם לִי לֹא עֲשִׂיתֶם.'

46 וּבִכֵּן אֵלֶּה יֵלְכוּ לְעֹנֵשׁ עוֹלָם וְהַצְּדִיקִים לְחַיֵּי עוֹלָם."

אמר רבי אבין:

העני היה עומד על פתחך

והקדוש ברוך הוא עומד על ימינו,

דכתיב (תהילים קט): כי עמד לימין אביון

מדרש רבה ויקרא לד ט

אחי, מה תועלת בדבר אם יאמר איש
"יש לי אמונה" ואין לו מעשים?

התוכל האמונה להושיעו? אה או
אחות אם יהיו בעירום ואין להם להם
חוקם, ואיש מכם יאמר להם, "לכו
לשלום, התחממו ואכלו לשבע", ולא
תתנו להם צרכי גופם - מה

הועלתם? כך גם האמונה, אם אין בה
מעשים, מתה היא כשקעצמה.

אחי, מה תועלת בדבור אם יאמר איש
"יש לי אמונה" ואין לו מעשים?

האכלת הרעבים

השקית הצמאים

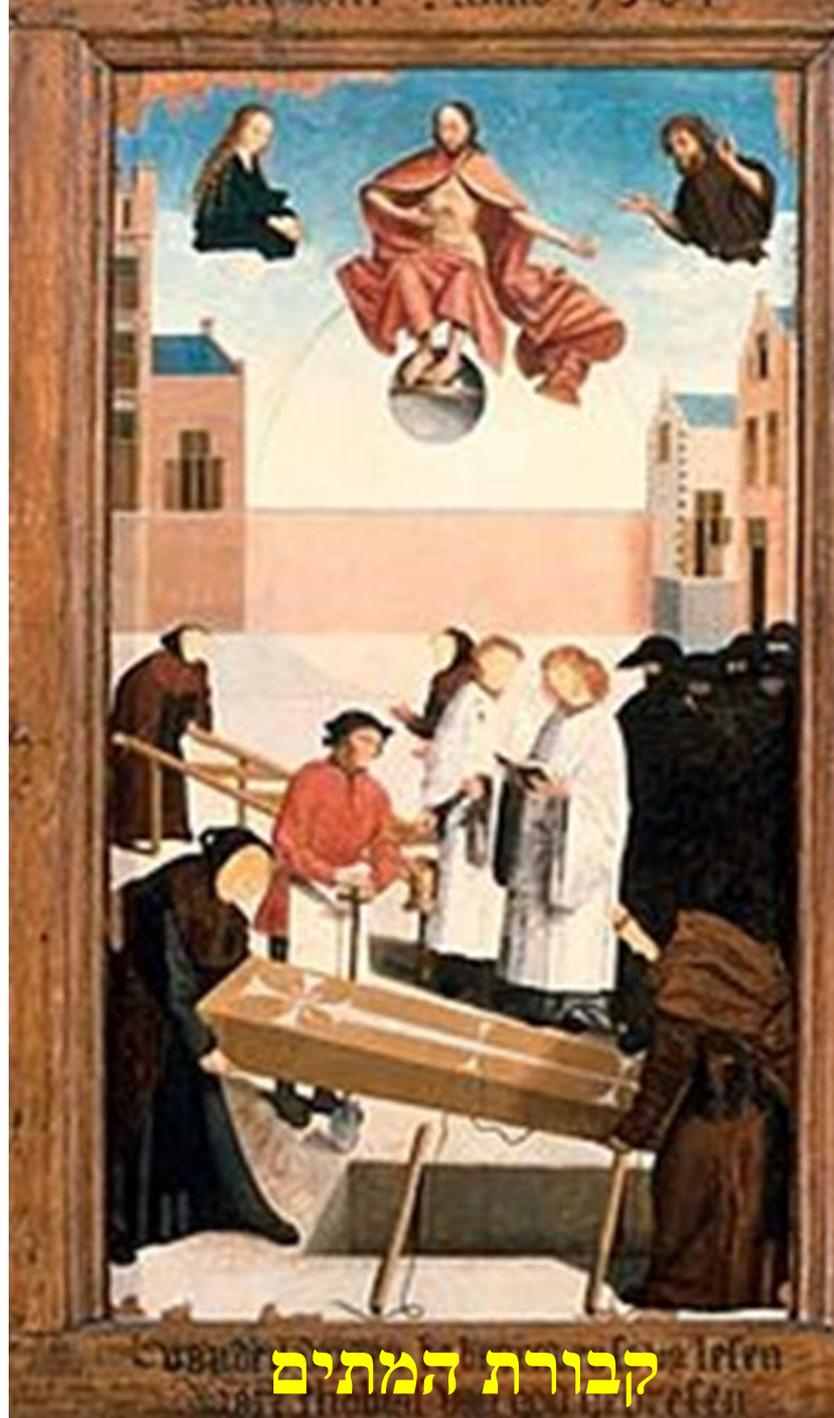
הלבשת הערומים

הכנסת אורחים

סעד לחולים

שחרור אסורים

קבורת המתים

משל השומרוני הטוב

מה־אֶעֱשֶׂה וְאִירֶשׁ חַיֵּי עוֹלָם: ²⁶

וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִה־כֶּתוּב בַּתּוֹרָה אֵיךְ אַתָּה קוֹרֵא: ²⁷ וַיַּעַן וַיֹּאמֶר

וְאַהֲבַתְּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

בְּכָל־לֵבְבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ

וְאֶת־רֵעֶךָ כָּמוֹךָ:

²⁸ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֵּן הֵשִׁיבוּת

עֲשֵׂה־זֹאת וְחַיֶּה: ²⁹

הַבְּשׂוֹרָה עַל־פִּי לֹקָם פָּרַק י

33 וְהִנֵּה שְׁמֵרוֹנֵי הַלֶּךְ בַּדֶּרֶךְ וַיָּבֵא עָלָיו וַיֵּרָא אֹתוֹ וַיֶּהְמוּ מַעֲיוֹ: 34

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו וַיַּחְבֵּשׁ אֶת פְּצָעָיו וַיְסוּכֶם בְּשֶׁמֶן וַיִּזֵּן וַיִּרְפִּיבֵהוּ עַל־בֶּהֱמָתוֹ וַיּוֹלִיכֵהוּ
אֶל־הַמָּלוֹן וַיְכַלְכְּלֵהוּ: וְלִמְחֶרֶת בְּנִסְעוֹ הוֹצִיא שְׁנֵי דִינָרִים

וַיִּתְּנֵם לְבַעַל הַמָּלוֹן

וַיֹּאמֶר

כֹּלְכֵל אוֹתוֹ

וְאֵת אֲשֶׁר תּוֹסִיף עוֹד

לְהוֹצִיא עָלָיו

אֲנִי בְּשׁוּבִי אֲשַׁלְּמֶנּוּ לָךְ:

יחזקאל לד טו

אֲנִי אֶרְעָה צֹאנִי
וְאֲנִי אֶרְבִּיצֵם
נְאֻם אֲדֹנָי ה' .
אֶת הָאֲבֹדֶת אֲבַקֵּשׁ
וְאֶת-הַנִּדְחֹת אֲשִׁיב
וְלִנְשָׁבֶרֶת אֲחַבֵּשׁ
וְאֶת-הַחֹלָה אֲחַזֵּק ...

EXTRAORDINARY JUBILEE OF MERCY

DEC. 8, 2015 - NOV. 20, 2016

"IT WILL BE A HOLY YEAR OF MER
-POPE FRANCIS

פאולוס,
האגרת אל הקורינתיים I, יג:

ג אם בלשונות בני אדם
ומלאכים אדבר
ואין בי אהבה,

הריני כנחשת הומה או כמצלתים רועשים.
2 אם תהיה לי מתת הנבואה ואדע כל
הסודות ואשיג כל הדעת; ואם תהיה בי כל

האמונה עד להעתיק הרים ממקומם, ואין בי אהבה, הריני כאין וכאפס.

3 אִם אַחֲלֶק אֶת כָּל רְכוּשֵׁי לְצַדִּיקָה וְגַם אֶתְּנֶן אֶת גּוֹפִי לְשִׂרְפָה
וְאִין בִּי אֲהָבָה - לֹא יוֹעִיל לִי דְבָר.

4 הָאֲהָבָה סְבֻלָּנִית וְנִדְיָבָה;

הָאֲהָבָה אֵינָה מְקַנְאֵת;

הָאֲהָבָה לֹא תִתְפָּאֵר וְלֹא תִתְנַשֵּׂא; 5 הִיא לֹא תִנְהַג בְּגִסוּת,
לֹא תִדְרֹשׁ טוֹבֵת עֲצָמָה, לֹא תִרְגֹּז וְלֹא תִחָשֵׁב רָעָה.

6 הָאֲהָבָה לֹא תִשְׂמַח בְּעוֹלָה, כִּי בְּאֵמֶת שְׂמַחְתָּהּ.

7 הִיא תִכְסֶה עַל הַכֹּל, תִּאֱמִין בְּכֹל, תִּקְוֶה לְכֹל וְתִסְבֵּל אֶת הַכֹּל.

בְּהִיּוֹתַי יֶלֶד דְּבַרְתִּי כִּילָד, הִבַּנְתִּי כִּילָד, חֲשַׁבְתִּי כִּילָד.
כְּשֶׁהֵייתִי לְאִישׁ שִׁמְתִי קֶץ לְדַבְרֵי הַיְלָדוֹת.
12 עֲכָשׂוּ רוּאִים אָנוּ בְּמִרְאָה, בְּמַעְרָפֶל, אָבֵל אֶז - פָּנִים אֶל
פָּנִים. עֲכָשׂוּ יְדִיעַתִּי חֶלְקִית, אָבֵל אֶז אֶכִּיר כְּדֶרֶךְ שִׁגְם אֲנִי
מִכָּר.

13

אֶךְ כָּעֵת עוֹמְדוֹת שֶׁלֹּשׁ אֱלֹהִים:
אֲמוֹנָה, תְּקוּהָ, אֶהֱבָה;
וְהַגְּדוּלָה שֶׁבָהֶן - אֶהֱבָה.

<https://www.youtube.com/watch?v=XhYTjKxIkQM>

● **יוחנן כריסוסטומוס (דרשות, 386 – 404):**

כאשר אתה עייף מן התפילה ואין עונה לתפילותיך,

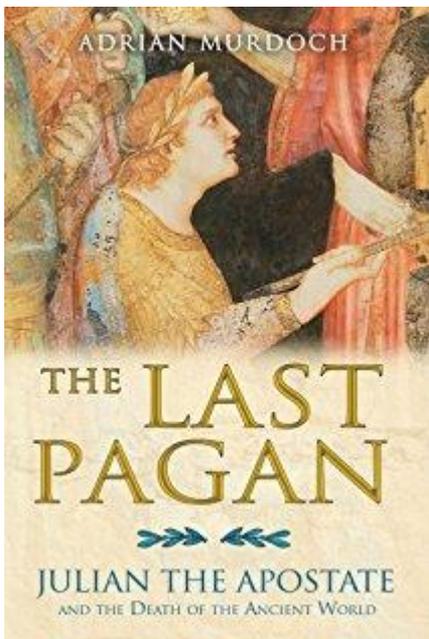
חשוב כמה פעמים שמעת את הקריאה של העני ולא הטת לו
אוזן. בשלחך ידיים לאלוהים לא יישמע קולך.

פשוט ידיך לא לאלוהים אלא לעניים.

כי בהיותו עשיר נעשה רש ["התקבצו"] (השניה אל הקורינתיים ח 9)

יוליאנוס "הכופר"

במכתב לכהן הגדול (הפגני) של גלטיה ציווה יוליאנוס על הקצאת 200 טונות של חיטה ו 34,000 ליטרים של יין לטובת העניים:

הקם בכל עיר ועיר אכסניות רבות ללינת הזרים למען יהנו מרוחב ליבנו... הנני מורה כי יש לתת חמישית מן הסכום לעניים המשמשים את הכהנים ואת השארית יחלקו אנשינו לנוודים ולקבצנים.

קונסטנטינוס 306 - 337

324 - שליט יחיד, ממזרח למערב

ברומא הפגנית
האימפרטור היה מקור
הלגיטימציה לחוקי הדת
(**Ius in Sacris**)

בשל היותו הכהן הגדול
Pontifex Maximus

הוגים נוצריים בימי
קונסטנטינוס ואילך התגייסו
להקמת תשתית אידאולוגית
של האימפריה הנוצרית
Imperium Christianum

לאחר תשועות אלה, פנה אליו האפוסטול פטריקוס והקדיש את האימפריה.

תוארו הפטריקי, והוא נקרא אימפרטור ואוגוסטוס.

בעת העתיקה המאוחרת חל מעבר

מדגם חברתי אחד למשנהו:

מחברה שבה העניים הם במידה רבה

בלתי נראים

לחברה שבה הוענק להם תפקיד חשוב

בדמיון הקולקטיבי

זכויות היתר שקיב
של קונסטנטינוס ע
של הצדקה הנוצרי
עניין קהילתי פנימי
של הנזקקים...

"אהבת העניים" הפכה לתכונה הנדרשת מאיש
ציבור, ובישופים וכמרים נדרשו לנהוג על פיה
בתמורה לזכויות היתר שקבלו.

זַפֵּר הַתְּלִמִּידִים, הַחֲלוּ הַיְהוּדִים דּוֹבְרֵי
גַּרֵי הָעֵבְרִית עַל שְׁהִזְנִיחוּ אֶת אֱלֻמְנוּתֵיהֶם
2. διακονία קָרְאוּ שְׁנַיִם-עָשָׂר הַשְּׁלִיחִים
מָרּוּ: "לֹא רָצוּי שְׂאֲנַחְנוּ נַעֲזֹב אֶת דְּבַר
3. διακονεῖν τραπέζαις לְכֹן,
שְׂבָעָה אֲנָשִׁים בְּעָלֵי שֵׁם טוֹב, מְלֵאֵי רוּחַ
עַל הָעֵנִין הַזֶּה. 4 וְאֲנַחְנוּ נִתְמַיד בַּתְּפִלָּה
5. διακονία τοῦ λόγου " 5 נִתְקַבֵּל הַדְּבַר
אֶת **סֵטְפָנוֹס**, אִישׁ מְלֵא אֲמוּנָה וְרוּחַ

הַקִּדָּשׁ, וְאֶת פִּילִיפּוֹס, אֶת פְּרוֹכוֹרוֹס וְאֶת נִיקָנוֹר,
אֶת טִימוֹן וְאֶת פְּרִמָּנֹס וְאֶת נִיקוֹלָאוֹס, שְׁהָיָה גַּר מֵאֲנִטְיוֹכְיָה. 6
הָעֵמִידוֹ אוֹתָם לְפָנַי הַשְּׁלִיחִים, הַתְּפִלָּלוּ וְסָמְכוּ
יְדֵים עָלֵיהֶם.

מעשי השליחים 20:17:

וְקָרָא אֶת זִקְנֵי הַקְּהָלָה.
presbuterous

מעשי השליחים 20:28:

רוּחַ הַקִּדְּשׁ שָׁמָּה אֶתְכֶם

לְמִנְהֵיגִים

ἐπίσκοπος

Episkopous

(בישופים)

לְרֻעוֹת

אֶת קְהַלְת אֱלֹהִים.

היום בו פסקו אמות המים
ותעלות הביוב להזרים

—
הוא יום נפילתה של
האימפריה הרומית

- 452

לאו הגדול

אטילה ההוני

חורבנה של רומא והתמוטטותה של האימפריה
השאירו את הכנסייה לפעול לבדה למען ההמונים.

תורת החסד שנלקחה מהיהדות

לא הייתה מוגבלת למאמינים בלבד אלא לכלל בני האדם.
הכנסייה רכשה את אמון הציבור באותה תקופה, ובדין.

הצלב הופך לסמל הנצרות והאימפריה

RAFFAELLO Sanzio, *The Battle at Pons Milvius*, detail, 1520-24, Fresco, Palazzi Pontifici, Vatican

אני מאמין = קרדו -נוסח ועידת ניקיאה

אני מאמין באלוהים; **האחדות האמונה** א שמיים וארץ, כל הגלוי וכל הסמוי. ובאדון א זיד לאלוהים, אשר נולד מן האב לפני כל הדורות. אל מאל, אור מאור, אל אמת מאל אמת. לא נברא כי אם מולד; עצמו עצם האב ועל ידו נעשה הכל, בעבורנו, בני האדם, ולמען ישענו ירד מן השמיים; ובמעשה רוח הקודש, נולד ממרים הבתולה והיה לאדם. נצלב למעננו, סבל בימי פונטיוס פילאטוס, ונקבר. ביום השלישי קם לתחייה ככתוב, ועלה השמימה, והוא יושב לימין האב. וישוב בהוד לשפוט את החיים ואת המתים ולא יהיה קץ למלכותו. אני מאמין ברוח הקודש, האדון, המחייה, הנובע מהאב [ומהבן]. לו סוגדים ולו נותנים יקר - כלאב וכלבן, כפי שנאמר על ידי הנביאים. אני מאמין בכנסייה האחת הקדושה, הקתולית והשליחית, ואני מכיר בכך שישנה טבילה אחת למחילת החטאים, ומצפה לתחיית המתים ולחיי העולם הבא אמן. <https://www.youtube.com/watch?v=p59tfVW6Df8> <https://www.youtube.com/watch?v=2VLLaUn2Q9U>

אשר (לא) נולד מן האב לפני כל הדורות
(פחות) אל מאל, (פחות) אור מאור,
(נהיה ל-) אל אמת מאל אמת.
(כן) לא נברא ...

פרסקו - הקיסר תאודוסיוס והבישופים בקונציל
האקומני באפסוס 431

